

ÚJ ÚTSZAKASZ ELŐTT

„Mózesnek, az Isten emberének imádsága.

Uram, te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre! Minekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké te vagy Isten.

Te visszatéríted a halandót a porba, és ezt mondd: Térjete vissza embernek fiai!

Mert ezer esztendő annyi előtted, mint a tegnapi nap, a mely elmúlt, és mint egy őrjárású idő éjjel.

Elragadod őket; olyanokká lesznek, mint az álom; mint a fű, a mely reggel sarjad;

Reggel virágzik és sarjad, és estvére elhervad és megszárad...

*A mi esztendeinknek napjai hetven esztendő, vagy ha feljebb, nyolczvan esztendő,
és nagyobb részök nyomorúság*

és fáradság, a mely gyorsan tovatűnik, mintha repülnénk...

Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.

Térj vissza Uram! meddig késele? és könyörülj a te szolgáládon.

*Jó reggel elégíts meg minket a te kegyelmeddel,
hogy örvendezzünk és vígadjunk minden mi időnkben.”*

A 90. zsoltárból

KALENDÁRIUM

**NOVEMBER – SZENT ANDRÁS HAVA
– ŐSZUTÓ – ENYÉSZET HAVA**

November 1., 2. – Mindenszentek – Halottak Napja
„A halál egyáltalán nem választ el minket egymástól, mert mindannyian ugyanazon az úton megyünk, és ugyanazon a helyen újra találkozunk.” (Tesszalóniki Simeon, teológus)

November 4. – 105 esztendeje született Lükő Gábor falukutató, szociálpszichológus, A magyar lélek formái című mű szerzője

„Hit és hitetlenség sokkal mélyebben gyökeredznek az ember lelkében, mintsem tudományos tételek megzavarhatnák őket.”

November 9. – 70 esztendeje e napon ölték meg Radnóti Miklós költőt

„Őrizz és védj, fehérlő fájdalom, s te hősín öntudat, maradj velem: tiszta szavam sose kormozza be a barna füsttel égő félelem!”

November 11. – Márton nap

„Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál.”

A Márton nap a 40 napos adventi böjtöt megelőző utolsó nap, amikor a jóízű és gazdag falatozás, vigasság megengedett. A hiedelem szerint ludat illik enni ezen a napon, mert aki Márton napján nem eszik libát, az majd egész évben éhezik.

November 12. – A Szociális Munka Napja

„Mert a szegény nem fogy ki a földről, azért én parancsolom néked, mondván: Örömet nyisd meg kezedet a te szűkölködő és szegény atyádfiának a te földeden.” (5Mózes 15,11)

A közösség, a társadalom megbecsülésének jeleként ünneplik világszerte a Szociális Munka Napját. Hazánkban – ahol az emberek közel egyharmada küszködik olyan problémával, ami szociális kezelést, gondozást igényel – is tizenhárom éve köszöntik a szakterület dolgozóit. (Ajánljuk: *Oltalom Karitatív Egyesület*: www.oltalom.hu)

November harmadik hete – A magyar népdal és népköltészet hete

„Én Istenem, rendelj szállást,
Mert meguntam a bujdosást,

*Idegen földön a lakást,
Éjjel-nappal a sok sírást.”*

(Részlet az „Elindultam szép hazámból” c. magyar népdalból)

November 19. – Erzsébet-nap

A név a héber Eliseba (עִישָׁבָה Eliseva, עִישָׁבֶלֶת Elísáva) névből származik. Jelentése: „Isten az én esküm”, „Isten megesküdött”, „Isten a teljesség”, „Isten a tökéletesség”. Hírességek: Árpádházi Szent Erzsébet, Erzsébet magyar királyné, becenevén „Sissi”, Erzsébet jelenlegi angol királynő.

November 21. – A Filozófia Világnapja

„Az egész világot félig jónak, félig rossznak kell látni, ilyenformán egyetlen jótett az érdem oldalára billenti mind önmaga, mind az egész világ mérlegét.” (A középkori zsidó filozófia legnagyobb alakja, a 810 esztendeje elhunyt Maimonidész)

November 24. – 105 esztendeje született Mérei Ferenc neves pedagógus-pszichológus

„Ahogyan munkaszolgálatos éveimnek az örömeiben lebegtem, csak az örömekre emlékszem, ez a túlélők privilégiuma.”

(Ajánljuk: K. Horváth Zsolt. A lélek segédigéi: a munkaszolgálat tapasztalata és elaborációja: Mérei Ferenc. Korrall társadalomtörténeti folyóirat 2005/21-22. szám)

November 30. – András nap

„És monda nékik: Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket halásszatok.” (Máté 4,19)

András apostol Jézus első tanítványa, Péter apostol testvére volt. Neve a görög Andreasz (Ανδρέας) névből származó férfinév. Jelentése: férfi, férfias. Szent András Skócia védőszentje, e nap Skóciában nemzeti ünnep.

November 30. – Advent első vasárnapja

„Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas. (Zakariás 9,9)

A karácsonyi ünnepkör advent első napjával kezdődik, és Vízkeresztig (január 6-ig) tart. Advent első vasárnapja egyúttal az egyházi év kezdetét is jelenti.

(Összeállította: Kerecsényi Z.)

Tartalom

KALENDÁRIUM – November	2
BEVEZETŐ GONDOLATOK ...a prólógus, mielőtt a függöny felgördül... (Iványi Gábor)	4
AKTUÁLIS Halál és túlvilág az Ószövetségben (Bereczky Géza)	5
AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM NŐALAKJAI Harriet Beecher Stowe (1811-1896) (Szabó Ildikó)	6
HITÉPÍTŐ IRODALOM Tony Campolo történetei (Czövek Olivérné ford.)	7
ÍGY TÖRÉNT 2014. november 9. – 70 esztendeje e napon ölték meg Radnóti Miklós költőt (kz)	10
ÉLET ÉS BÖLCSESSÉG	11
IFI SAROK (Tdke)	12
BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN Dicsérd az Istent! Most végéhez ér az év (Göncz Zoltán)	13
HÍRMOZAIK	14
ISTENTISZTELETI REND – November	16
EGYPERCES ÁHÍTAT MINDEN NAPRA (ig)	17
ÉLETEK, PÉLDÁK Apróságok Wesley életéből	21
AJÁNLÓ (KKS)	23
ÉLET ÉS IRODALOM	23
RÍMELŐ	24

Hangoló

Valahogy nem az a téma,
amiről szívesen beszél-
getünk. Ha mégis, akkor
ritkán sikerül keserűség,
félelem – vagy e kettő
okozta erőltetett humor
nélkül. Öregedés. Halál.
Évente egyszer mégis álta-
lában szembesülünk vele,
éppen abban a hónapban,
amelyet legtöbbször minden
bizonytalansággal az év legszomo-
rúbb hónapjává választá-
nánk: novemberben.
Ilyenkor emlékszünk el-
távozott szeretteinkre, és
bizony magunkra is gondo-
lunk. Mi vajon mikor...?
Mi sem teszünk másképp-
en. Foglalkozunk az úttal,
melynek végére előbb-
utóbb mindnyájan elérünk.
Azzal, hogy az út vége
vajon tényleg mindennek a
vége-e; hogy mikor abba
az életszakaszba érünk,
ahol a földi életünkkel kap-
csolatos gondolataink nagy
része inkább visszatekintés
már mint tervezés. De ez
sem így van feltétlenül...
Minden szakasznak más a
nehézsége, kihívása. Sokat
segít, ha kellő tisztelettel,
kíváncsisággal tekintünk
a magunk és a környeze-
tünkben élők változásaira,
életkori sajátosságaira.
És ha tudjuk, hogy a
„vége” csupán kapu a kö-
vetkező állomáshoz, akkor
talán már szóba is hozhat-
juk őszintén, szabadon.

Iványi Margit

IMPRESSZUM

Kiadja a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség * 1086 Budapest, Dankó u. 11. * Telefon/fax: (06-1) 577-0515 *
E-mail: ev@wjlf.hu * www.metegyhaz.hu * ISSN1216 7223 * Technikai számunk:0444 * Bankszámlaszám:OTP Bank Rt.:
11708001-20520380 * Készíti a szerkesztőbizottság * Felelős szerkesztő: Iványi Margit * Felelős kiadó: Iványi Gábor *
Munkatársak: Iklódy Janka, Kovács Judit, Lendvai Éva, Papné Fejér Ingrid * Éves előfizetési díj: 1440 Ft *
Egyes példányszám ára 120 Ft * Megrendelhető a kiadótól és a MET lelkészi hivatalaiban.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

...a prológus, mielőtt a függöny felgördül...

Bonhoeffer pásztor, mártír, próféta, kém címmel jelentette meg 2014-ben az Immanuel Alapítvány Kiadója Ericz Metaxas vaskos életrajzi kötetét Ditrich Bonhoefferről. A könyv hőisének neve és sorsa ismert előttünk. Metaxas most a családi gyökerektől indítva végigkíséri életét egészen az 1945 Quasimodo vasárnapról hétfőre virradó hajnalig, amikor a német evangélikus lelkészt – Hitler külön utasítására – sorstársaival együtt hóhérai kivégezték a flossenbürgi koncentrációs táborban.

Társai kérésére Bonhoeffer április 8-án, a húsvét utáni első vasárnapon istentiszteletet tartott. Az aznapi igék Ézsaiás 53,5: „... az ő sebeivel gyógyultunk meg...”, és 1Péter 1,3 voltak: „Áldott az Isten és a mi Urunk, Jézus Krisztusnak Atyja, aki az Ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket, élő reménységre, Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által”. Nem egészen 24 órával az „élő reménység” megtapasztalása előtt mondta utolsó vigasztaló szavait. Alig végzett a záró imával, megérkeztek érte a pribékek, hogy kivégzése helyszínére szállítsák. Alkalmi gyülekezetétől (sorstársaitól) ezekkel a szavakkal búcsúzott: „Ez a vég. Számomra viszont az élet kezdete.”

Metaxas könyve utolsó fejezetében felidézi Bonhoeffer egyik 1933-ban mondott londoni prédikációja egyes részleteit: „Úgy még senki sem hitt Istenben és Isten királyságában, még senki sem hallott a feltámadottak birodalmáról anélkül, hogy attól a pillanattól fogva ne a hazavagyódást érezné, várva arra, és már előre szívből örvendezve azon, hogy kiszabadul a testi létből.

Nem számít, hogy fiatalok vagyunk-e vagy idősök. Mit számít Isten szemében húsz, harminc, vagy ötven év? És melyikünk tudja, milyen közel van már a célhoz? Valójában az élet csak akkor kezdődik, amikor itt a Földön véget ér, és ami itt van, az mind csak a prológus, mielőtt a függöny felgördül – ezen érdemes elgondolkozni fiatalnak és idősnek egyaránt. Miért félünk annyira, amikor a halálra gondolunk? [...]

A halál csak azoknak rettenetes, akik a tőle való rettegésben és félelemben élnek. A halál nem vad és borzalmas, ha csöndességben tudunk maradni, és megtartjuk Isten Igéjét. A halál nem keserű, ha mi magunk nem váltunk keserűvé. A halál kegyelem, a legnagyobb kegyelmi ajándék, amit Isten ad azoknak, akik hisznek benne. A halál szelíd, a halál édes és gyengéd; mennyei erővel hívogat, csupán fel kell ismernünk, hogy ez hazánknak az öröm hajlékának, a békesség örökké tartó királyságának bejárata.

Honnan tudjuk, hogy meghalni olyan rettenetes? Ki tudja, hogy emberi félelmünkben és gyötrődésünkben vajon nem a világ legdicsőbb, mennyei, áldott eseményétől remegünk és reszketünk?

A halál pokol és sötétség és hideg, ha nem alakította át a hitünk. De pontosan ez az, ami olyan csodálatos; az, hogy át tudjuk alakítani a halált.”

Bonhoeffer azt képviselte, hogy a keresztényeknek kötelességük, sőt kiváltságuk együtt szenvedni a szenvedőkkel. Nagy tisztességnak tekintette azt az isteni kegyet, hogy részesülhet azoknak a zsidóknak a szenvedésében, akik öelötte ezen a helyen, ebben a koncentrációs táborban élték át mártíriumukat. Bonhoeffer meggyőződése szerint ez a megdicsőülés kezdete volt.

Iványi Gábor

**Vidámíts meg minket a mi nyomorúságunk napjaihoz képest,
az esztendőkhöz képest, a melyekben gonoszt láttunk.
Láttassék meg a te műved a te szolgálidon, és a te dicsőséged azoknak fiain.
És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mi rajtunk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá
nékünk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá!
Zsoltárok könyve 90,15-17**

AKTUÁLIS

Halál és túlvilág az Ószövetségben

A halál talán leggyakrabban előforduló ószövetségi szimbóluma a por. A zsoltáros kiszáradt torokkal panaszkodik, hogy Isten a halál porába fektette őt (*Zsoltárok 22,16*), máskor pedig teljesen logikus kérdéssel fordul Istenhez, „mit használ neked a vérem”, ha meghalok, hiszen a halottak, akik porrá lettek, nem tudják dicsőíteni az Istent (*Zsoltárok 30,10*). Hát beszélnek-e a sírban szeretetről, hűségedről az enyészet helyén (*Zsoltárok 88,12*), mert hát a halandót az örök Isten úgyis visszatéríti a porba (*Zsoltárok 90,3*).

A híres „porból lettél, porrá leszel” mondat a közhiedelemmel ellentétben nem a bűnbeeséskor szerepel a Bibliában, hanem sokkal később, a Prédikátor könyvében, akkor is kicsit másképp: „...mindegyik porból lesz, és újból porrá lesz mindegyik” (*Prédikátor 3,20*). Érdekessége ennek az igehelynek, hogy nem tesz különbséget nemhogy jók és gonoszok, de még emberek és állatok között sem. „Ki tudja, hogy hová száll a lélek, az emberek lelke a magasba, vagy az állatoké a föld alá?” Legjobb lesz tehát, „...ha az ember örül a munkájának, mert ez jutott neki” (*Prédikátor 3,22*).

Mózes halála előtt még vethetett egy pillantást az Ígéret Földjére, de ő maga már nem élhetett ott (*5Mózes 34,4*). Mind Józsué, mind pedig Dávid király ezekkel a szép szavakkal búcsúzott az élettől: „Én már elmegyek azon az úton, amelyen minden földi ember elmegy” (*Józsué 23,14*, *1Királyok 2,2*). De milyen útra is lépett itt Józsué és Dávid, és főleg: hová érkeztek?

Jákob szerint az általa halottnak vélt József is „a halottak hazájába” került. Szegény Jákob vigasztalhatatlan volt, és azt mondta: „Gyászolva megyek el fiamhoz a halottak hazájába” (*1Mózes 37,35*). Amikor meg még Benjámin is el akarta vinni Ruben, akkor azért nem engedte el őt Jákob, mert ha a legkisebb fiúval is történik valami az úton, akkor a bánat juttatja az amúgy is kétségbeesett apát „a halottak hazájába” (*1Mózes 42,38*), ahonnan az Úr kihozta Dávidot, nem engedte a nagy királyt a sírba süllyedni (*Zsoltárok 30,4*). Ez a holtak hazája, a Seol, amely mindig a halottakkal áll kapcsolatban és az emberiség közös sírját, más megfogalmazásban az elhunytak lelkének tartózkodási helyét jelenti. Az akkori idők elképzelése szerint tehát min-

den ember a Seolba jut, függetlenül moralitásától vagy hitétől. Ekkor még nincs szó arról, hogy a halottak a túlvilágon különböző sorsban részesülnének.

Sokféleképpen magyarázzák, hogy honnan is származik maga a szó, a legelterjedtebb elmélet az, hogy a *sa'al* igéből ered, melynek jelentése kér, kíván, igényt tart, hiszen a Seol olyan hely, amelyre válogatás nélkül mindenki igényt tart, hiszen az az emberiség halottait fogadja magába. Az Ézsaiás 7,11-ben ez az igető a „*kérj jelet az Úrtól*” jelentéssel bír, tehát itt semmi köze az igének a halálhoz, ebből indul ki a másik vélekedés, mely szerint a Seol a *só ál* gyökből származik, ami azt jelenti: üres kézzel lenni. Közismert kép ez is, a csecsemő összeszorítja az öklét, enyém a világ, míg a halotté elernyed, üres kézzel megy el, nem vihet magával semmit.

Az Ószövetség nagy részében a zsidóságot szinte kizárólag népük továbbélése, vagy pusztulása foglalkoztatta, az egyén túlvilági sorsával csak Dániel könyve foglalkozik.

A Dániel 12,2-ben olvashatunk először arról, hogy „*némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra fognak felébredni*”, ha eljön Mikael, a nagy vezér.

Külön helye van tehát a túlvilágon a jóknak, és külön a rosszaknak. A Biblián kívüli késői zsidó irodalomban a Seol már az istentelenek tartózkodási helye (Hénoch könyve, 4Mak.). Az esszénusok írásai már tűzről és sötétségről beszélnek, Jézus korában pedig már nem kizárólag a nép további sorsa, hanem elsősorban az egyes ember túlvilági egzisztenciája érdekelte az embereket.

Bereczky Géza

Gyülekezeti honlapjaink:

Békásmegyér: www.megbekelestemplom.hu

Kispest: www.meltosagnapja.hu

Kisvárd: www.galilea.hu

Krisztus Szege Kápolna: www.lelkedzi.hu

Nyíregyháza: www.metkapolna.hu

Szeged: www.metszeged.hu

AZ EGYHÁZTÖRTÉNELEM
NŐALAKJAI

Harriet Beecher Stowe (1811-1896)

Kis termetű, törekeny asszony volt, mégis Ábrahám Lincoln így nyilatkozott róla: „...ez a kis hölgy csinálta ezt a nagy háborút.”¹ Mert valóban, regénye, a *Tamás bátya kunyhója*, ha áttételesen is, de jelentősen hozzájárult az amerikai polgárháború kitöréséhez, a rabszolgaság eltörléséhez.

Harriet Beecher Stowe 1811-ben született egy presbiteriánus lelkész hetedik gyermekeként. Apja mély intellektusa, korán elhunyt édesanyja eleven szelleme meghatározta Harriet és testvérei életét. Valamilyen módon mindnyájan korukra ható, jelentős emberek lettek. Később a család Cincinnatibe költözött, amely akkoriban a rabszolgatartás elleni mozgalom, az *abolícionizmus* melegágyának számított. Harriet itt találkozott először a rabszolgaság kegyetlen valóságával és a Földalatti Vasút tevékenységével.

A déli államok ültetvényein bevett szokás volt a rabszolgatartás, az emberek adása-vevése, a teljes életük felett való rendelkezés. Ám ahogy egyre növekedett az új államok száma, nőtt azoké is, akik nem nézhették tétlenül ezt az embertelen intézményt. Egy titokban működő, erőteljes mozgalomként jött létre az ún. Földalatti Vasút olyanokból, akik segíteni akartak a szökött rabszolgáknak. „Egymástól tíz, tizenöt, húsz mérföldnyire voltak azok a házak, majorok, ahol a menekülő hajlékot talált. Innen aztán éjnek évadján fedett kocsi-ban szöktették tovább a legközelebbi házig. Néha pedig napokon, heteken át rejtegették az olyan rabszolgákat, akik félholtra korbácsoltan, vagy menekülés közben vérebektől, tüskebokroktól megtépetten és a hőség és sebláz meg a vérveszteség... kínjai között roskadtak oda e házak küszöbére.”²

A Földalatti Vasút munkatársai között szép számmal akadtak kvékerok, akiknek hite összekapcsolódott az emberszeretet különböző megnyilvánulásával.

Harriet felnevelkedve tanárnőként az egyik nővére által alapított leányiskolában dolgozott, majd huszonöt éve-

sen férjhez ment a kvéker Stowe Calvinhoz. A Stowe család háza egyik központja lett a rabszolgaság elleni mozgalomnak. Éjnek idején sokszor ébredtek fel arra, hogy kocsik vágattak el az ablakuk alatt, és ilyenkor tudták, valakit ismét sikerült megmentenie a Földalatti Vasútnak.

1850-ben napvilágot látott a hírhedt „Szökött rabszolga törvény”, amely kimondta, hogy a rabszolga mindig és mindenütt örökre rabszolga marad. Hiába tehát a szökés, bűjtetés, egykori gazdája bárholnan visszakövetelheti, visszavitetheti. Ez a hír eljutott az államok minden szegletébe, így Brunswickba is, ahol Harriet élt az akkor már iskolaigazgató férjével és hat gyermekével. Eddig is írogatott – inkább csak a pénzszerzés kedvéért –, de most a felháborodás tettekre sarkalta. Egy vasárnapi istentiszteleten fogalmazódott meg benne az ötlet, hogy a rabszolgaság világát egy regény formájában bemutassa. Hazaérve azonnal munkához látott, és valami mély belső parancsnak engedve elkezdte írni a *Tamás bátya kunyhóját*. Nem teljesen a fantáziájában születtek meg a szereplők, számos szökött rabszolga írása, elbeszélése állt rendelkezésére.³

Írását 1851-ben, a *National Era* című lapban, sorozatként közölték, majd egy évvel később könyv formájában is megjelent. A *Tamás bátya kunyhója* hatását kevés regény érte el a történelem során. Megjelenésével alapvetően befolyásolta a feketék és a rabszolgaság megítélését, olyannyira felerősítette a rabszolgatartással szembeni ellenállást, hogy az – több más okkal együtt – az amerikai polgárháború kirobbanásához vezetett.

A *Tamás bátya kunyhója* a 19. század szentimentális regényeinek stílusában íródott. Stowe regénye abban különbözik korának többi, ilyen típusú regényeitől, hogy a rabszolgaság nagy témájára összpontosít, számos prédikációs elemet és megtérés-történetet tartalmaz,

¹ Charles Edward Stowe, *Harriet Beecher Stowe: The Story of Her Life* (1911) 203.

² Nagy asszonyok élete. Budapest, 1912. Karrierek Kiadóhivatala, 119.

³ Többek között Josiah Henson önéletrajza szolgált írásának alapjául, aki egy Maryland államban lévő dohányültetvényen élt és dolgozott. Henson 1830-ban Felső-Kanadába szökött (ma Ontario), ahol segítette a később érkező szökevényeknek az önfenntartóvá válásban. Susan Logue: „Historic Uncle Tom's Cabin Saved. <http://utc.iath.virginia.edu/uncletom/key/kyhp.html>

illetve a főszereplője egy férfi. Ennek ellenére sikerült erős érzelmeket ébresztenie az olvasóiban. Korának égető erkölcsi problémájával foglalkozott és tettekre sarkalt. Nemcsak a rabszolgaság intézményét ellenzők körében vált alapművé, hanem Európában is hatalmas sikert aratott. Számos színdarab, film született belőle. Természetesen a maga korában és azóta is számos kri-

tikusa akad. A becsmérő vélemények ellenére a regény napjainkig világszerte a legnépszerűbb művek sorába tartozik, szinte minden élő nyelvre lefordították. Szép példa arra, hogy egy mély elkötelezettségből és hitből fakadó írás miként képes befolyásolni a történelem menetét.

Szabó Ildikó

HITÉPÍTŐ IRODALOM

Tony Campolo történetei

A szerető Isten

Egyik barátomnak, aki egy erősen lepusztult városrészben volt lelkész, szembe kellett néznie a lehetőséggel, hogy a gyülekezete lassan, de biztosan a halálba zsugorodik. A gyülekezeti tagok vagy elköltöztek a város másik felébe, vagy kihaltak, és gyakorlatilag nem volt semmi gyarapodás. Épp hogy a víz fölött tudta magát tartani azzal, hogy itt-ott mellékes keresethez jutott. Például néhány helybeli temetkezési vállalattal megegyezett, hogy azokat a temetéseket is elvállalja, amit különben senki más.

Barátom szent ember volt, s mint minden igazi szent, ő sem volt ennek tudatában. Nem ismerte fel, milyen jelentőségteljes élet az övé, és hogy nap mint nap milyen nagyszerű élményeket élt át. Így aztán alig vártam, hogy meséljen, mert hétköznapjainak anekdotái, melyeket ő maga a prédikációiban soha sem említett, anyagot jelentettek az előadásaimhoz.

Egyszer megkérdeztem, nincs-e megint egy jó története, ő pedig mint mindig megint azt válaszolta: „Nincs!” De én nem hagytam annyiban: „Mit csináltál például a múlt kedden délelőtt 11 órakor?” Arra gondoltam, hogy rávezetem, hogy a múlt hét néhány konkrét történéseire emlékezzen, melyek ugyan neki jelentéktelenek, számomra azonban nagyon is fontosak lehetnek.

„Na, szóval kedden 11 órakor – kezdte – akkor valóban valami különleges történt. Kora reggel az utcán rám csengetett a temetkezési vállalkozó és elmondta, hogy szüksége lenne valakire, aki megtartja egy AIDS-ben meghalt férfi temetését. Egyetlen más lelkész sem akarta vállalni, egyrészt mert egy AIDS-es esetről volt szó, másrészt eléggé valószínű, hogy a gyászoló gyülekezet homoszexuálisokból áll majd.

„És te mit csináltál?”

„Nos, megtartottam a temetést – válaszolta. – Mintegy 30 homoszexuális férfi volt jelen. Egész idő alatt, míg felolvastam a bibliai szöveget és megtartottam a beszédet, senki nem nézett rám, mind lehajtott fejjel álltak ott. A földet nézték. Úgy tűnt, szégyellnek a szemembe nézni. Csak a fejük búbját láttam.

Az istentisztelet után kimentünk az autókhoz és konvojban hajtottunk a temetőbe. Ők a sír egyik oldalán, én a másikon álltam, míg lebocsátották a koporsót a földbe. Néhány ígét olvastam a Bibliából és imádkoztam. A gyászolók egész idő alatt mozdulatlanul álltak és maguk elé meredtek.

A záró áldás után menni akartam, de egyikük sem mozdult. Megfordultam és megkérdeztem: »Tehetek még valamit önökért?«

Egyikük válaszolt: »Igen! Ilyen alkalmakkor még fel szokták olvasni a 23. zsoltárt. Lelkész úr, ön elfelejtkezett a 23. zsoltárról. Megtenné, hogy felolvassa?«

Így aztán felolvastam a 23. zsoltárt. Akkor megszólalt egy másik férfi: »Van ott valami, amit Jézus mondott Isten Lelkéről, aki fűj, és ott ér földet, ahol és akin akar. Felolvasná nekem ezt a bibliai verset?« Felnyitottam a János evangéliumát, a harmadik fejezetet, és olvastam a férfiaknak Isten Lelkéről, aki úgy fűj, mint a szél, és nem tudni honnan jön és hova megy.

Akkor megint egy másik fordult hozzám: »Lelkész úr, van egy bibliai íge, melyet nagyon szeretek. Arról van benne szó, hogy senki nem választhat el bennünket az Isten szeretetétől. Tudja, melyikre gondolok?«

»Persze, tudom« – feleltem és kinyitottam a Bibliám-ban a Római levél 8. fejezetét és olvastam: »*Meg va-*

gyok győződve, hogy sem halál sem élet, sem angyalok sem démonok sem semmi más hatalmasságok, sem jelenvalók sem következők, sem menny sem pokol sem semmi el nem választ minket az Isten szeretetétől, mely van a mi Urunk, Jézus Krisztusban.»

Mikor Jim a történetet befejezte, mintha szíven ütöttek volna. Hallva ezekről a férfiakról, akik arra vágytak, hogy hallják: senki, de SENKI nem választhatja el őket Isten szeretetétől, fájdalmasan belém nyilalt, hogy milyen mély vágy élt bennük Isten után, és hogy soha be nem lépnének egy templomba. És azt is tudtam, miért... Mert szilárdan meg voltak győződve arról, hogy a templomba járók mélyen megvetik őket. És tudják, miért hitték ezt? Mert valóban így van!

Ha ezt a történetet elmesélem, hallgatóim joggal az azt feltételezik, hogy szemben állok azzal az ortodox felfogással, amely a bibliai értelmezés szerint helyes. Nem így van. Semmiképpen nincs szándékom igazolni egy olyan életvezetést, melyet a Római levél 1. fejezete világosan ellenez. Csupán annak a nemtetszésemnek adok hangot, hogy az egyház elmulasztja azokat az embereket szeretni, akiktől Isten soha nem vonja meg a szeretetét!

Isten gyermekei

Az az Isten, akit mi imádunk, olyan Isten, aki minden embert, népet és fajt szeret. Ez nagyon jól kifejezésre jut egy haszid történetben: A mennyben nagy örömnep van, miután az izraeliták megmenekültek az egyiptomiaktól a Vörös tenger-nél, és a fáraó hadserege elpusztult. Az angyalok ujjongnak, táncolnak. S akkor az egyik angyal megkérdezi Mihály arkangyalt: „De hol van Isten? Ő miért nem ünnepel velünk?” Mihály így válaszol: „Tudod, Isten visszavonult, mert gyászolja a gyermekeit. Sír, mert ma gyermekei közül sok ezren megfulladtak.”

Átküzdeni magunkat

Søren Kirkegaard mesélt egy történetet egy fiúról, akinek matematikából kellett próbavizsgáznia. A tanár a kezébe nyomott egy vastag könyvet tele feladatokkal, hogy oldja meg. A könyvben hátul voltak a megoldások, de a tanár megtiltotta a fiúnak, hogy megnézze az eredményeket. Dolgozzon meg egyedül a végeredményért. De a fiú csalt. Felütötte hátul a könyvet, s mivel látta a megoldást, könnyebben ki tudta dolgozni a feladatokat.

Kirkegaard ezzel arra utalt, hogy lehet, hogy a fiú jó jegyet kapott, de így soha nem tanul meg matematikailag gondolkodni. Akármilyen nehéz is, az egyetlen

módszer, hogy valaki matematikus legyen az, ha a feladatokat kidolgozza, nem pedig leírja a megoldásokat, amiket már valaki kiszámolt, bármilyen helyesek is azok.

Néha azt kérdezzük, Jézus miért nem árulja el az eredményt előre, hogy tudjuk, mit tegyünk. Kirkegaard szerint Isten azért tartja meg magának a válaszokat, mert arra akar bennünket rávenni, hogy magunk dolgozzunk rajta. S ha naponta átküzdjük magunkat az éppen soron levő feladatokon, végül eljutunk az érettség olyan mértékére, amit Isten akarata szerint el kell érünk.

Isten, a mennyei vadászkutya

Istenről néha azt mondják, hogy olyan, mint a mennyei véreb. Ez a kép arra utal, hogy nem lehet előle megmenekülni. Akárhova megyünk, akárhova bújunk el előle – ha megfordulunk, Isten újra előttünk áll. Ezt a gondolatot fejezi ki Dávid a Zsoltárok 139,7-8 szavaival: „*Hova menjek a te lelked elől, és a te orcád elől hova fussak? Ha a mennybe hágnok fel, ott vagy, ha a holtak birodalmába rejtőzöm el, ott is jelen vagy.*”

Aki szeretettel örködik felettem

Kisfiúként egy nagyvárosban nőttem fel s veszélyes volt, hogy egyedül járjak iskolába. Így édesanyám Harrietet, a szomszéd lányt fogadta fel, aki néhány évvel idősebb volt nálam, hogy naponta kíséren el az iskolába és haza. Ezért minden alkalommal 5 centet kapott. Mikor idősebb lettem, tudatára ébredtem, hogy Harriet micsoda hatalmas összeget zsebelt már be – legalábbis szerintem. Így elmondtam anyának, hogy tulajdonképpen felesleges Harrietenek ennyit fizetnie. Elég idős vagyok már, hogy egyedül eljussak az iskolába, így az 5 centet nyugodtan nekem adhatja. Megígértem, hogy nem lesz semmi probléma. Addig könyörögtem, míg anya végül beleegyezett: „Oké, ha tényleg óvatos leszel, megkapod az 5 centet. A pénzt tedd be a perselyedbe, és karácsonyra vehetsz belőle ajándékot a testvéreidnek.”

Ez csodálatos ötlet volt. Ettől fogva tehát kíséret nélkül mentem iskolába, átvettem a pénzt s így az a családban maradt. Sok évvel később egy családi találkozón, mikor anyánk már nem volt köztünk, a nővéreimnek felemlégettem, milyen önálló voltam már gyermekkoromban is. Emlékeztettem őket, hogy egyedül jártam az iskolába és vissza, s így szép ajándékot tudtam venni nekik karácsonyra.

A nővéreim nevettek és az egyikük megszólalt: „Azt hiszed, egészen egyedül mentél az iskolába? Mama észrevétlenül mindig elkísért. És tanítás után ott várt az iskola kapujában. Mindig vigyázott, észre ne vedd,

de mindig ott volt és vigyázott, hogy semmi bajod ne legyen. Nem tűnt fel, hogy egy kicsit mindig várnod kellett, mikor csengettél? Ennyi időbe került, hogy ő a hátsó ajtón a házba osonjon és elöl kinyissa neked az ajtót. Azt hitted, hogy egyedül jársz iskolába, de a valóságban mama soha egy percig sem vesztett szem elől.” Épp így van Istennel!

A buszvezető

Hogy Isten némiképp olyan, mint egy mennyei vadászkutya, akkor értettem meg igazán, mikor egy angliai férfiről hallottam. Buszvezető volt Londonban. Egy nap a főnöke elmondta neki, hogy Billy Graham, az amerikai evangélista a városban van és rengeteg ember utazik majd busszal London környékéről a Wembley stadionba.

„A főnök azt mondta, hogy én is fuvarozzam az embereket, akik ezt a híres amerikaiat hallani szeretnék – mesélte a sofőr –, és úgy is tettem. Mikor az utasok kiszálltak a stadionnál, az egyikük hozzám fordult: »Miért nem jön maga is? Jöjjön és hallgassa meg Billy Graham-et. Szerintem a mondanivalója magát is érdekelné.« Én azonban elhárítottam a meghívást.

Egy évre rá New Yorkba költöztem. Munkaengedélyt szereztem buszsofőrként. Egy nap hallottam, hogy Billy Graham ezekben a napokban a Madison Square Garden-ben beszél, és sokan akár több száz kilométerről is ideutaznak, hogy hallják. Egészen Philadelphiáig elhajtottam, hogy az embereket New York-ba szállítsam. Mikor kiszálltak, egyikük hozzám fordult és megkérdezte, nem akarok-e én is menni. Úgy gondolta, nekem is jó lenne hallani, amit mond. De én ellenálltam.

Egy ausztrál lányt vettem feleségül, és Sydneybe költöztem. Ott is buszsofőr voltam. És megint eljött a nap, amikor Billy Graham a városba érkezett, és tömegek özönlöttek a stadionba, ahol az összejövetelt meghírdették. Mikor leparkoltam a stadionnál és az emberek kiszálltak, egy férfi megint így szólt hozzám: »Mi lenne, ha velünk jönne? Önnek biztosan jót tenne, s nekem nagy örömet szerezne.« Ezúttal láttam, hogy nem úszom meg. Akárhova megyek, mindig Billy Grahambe ütközöm. Így aztán a stadionban én is meghallgattam a prédikációt. Egészen megrendültem és döntöttem Jézus mellett.” Legyünk biztosak abban, hogy Isten nem mond le rólunk. A világ végéig a sarkunkban marad, szeretetében gondoskodik arról, hogy meghalljuk a hangját, s mikor hív, rábizzuk az életünket.

Csináld még egyszer!

Barátom, a seattle-i lelkész ismertetett meg Lord Chesterston könyveivel. Lord Chesterston úgy gondolja,

hogy talán Isten az utolsó gyermek, aki még létezik az univerzumban. Bűneink következményeként mi mind elvesztettük az öröme és csodálkozásra való képességünket.

Az alábbi történet arról szól, hogy teremtette Isten a százszorszépet.

Vajon csak egyszerűen így szólt: „Nőjetek, százszorszépek!”? Vagy kicsit játékosabban, gyermekibb módon történt?

Közben nagyapa lettem. (Az unokák egyébként Isten ajándékai azért, hogy saját gyermekeinket valamikor nem tettük el láb alól.) Micsoda öröm, ha kis unokámmal, Románnal játszhatom. Mikor még egészen kicsi volt, együtt hancúroztunk. Feldobtam a magasba, elkaptam, majd a térdemen lovagoltattam, s végül lettem a földre. Ő pedig ezt kiáltotta: „Még egyszer, Nagypapa! Csináld még egyszer!” Én persze megtettem. De újból és újból kiáltotta: „Csináld még egyszer!” És egyre jobban tetszett neki, és egyre izgatottabb lett. Soha nem viselkedett úgy, mint egy tinédzser tette volna: „Nem, köszönöm! Ebből elegendem van!” Csinálhattam akár ötvenszer is, ő egyre nagyobb lelkesedéssel ujjongott: „Még egyszer, Nagypapa! Csináld még egyszer!”

Ezzel visszaérkeztünk a kérdéshez: hogyan teremtette Isten a százszorszépet? Egyszerűen csak azt mondta: „Nőjetek, százszorszépek!”, vagy talán úgy történt, hogy miután megteremtette az első százszorszépet, gyermeki öröm fogta el és valami így ujjongott benne: „Csináld még egyszer!” És így jött létre a 2. számú százszorszép. És aztán a harmadik. És a negyedik, ötödik, hatodik. És minden alkalommal boldogan tapsolt és kiabált: „Csináld még egyszer!” És az 50 billiárd-trilliárdodik százszorszépnél is a mindenség Teremtője és Istene még mindig tapsolva lelkendezett: „Még egyszer! Csináld még egyszer!”

Mikor egyszer ezt a történetet egy előadás során elmeséltem, egy komoly úr jött utána hozzám: „Az az elképzelés, hogy Istenben gyermeki öröm lakozik, őszintén szólva számomra elég visszataszító. Ez egy visszás gondolat.” – Megspóroltam magamnak, hogy vitába szálljak vele, de belül ellenkeztem: „Épp ez a probléma az önök teológiájával.”

Fordította: Czövek Olivérné

**Gyermek voltam, meg is vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérkéregetővé.
Zsoltárok könyve 37,25**

ÍGY TÖRTÉNT

2014. november 9. – 70 esztendeje e napon ölték meg Radnóti Miklós költőt

Radnóti Miklós a harmadik Razglednicát Mohácson írta, 1944. október 24-én. Innen marhavagonban mentek tovább Szentkirályszabadjára, ahol az utolsó, a negyedik Razglednicát írta, mely egyben utolsó verse is. (A vers 1944. október 31-i keltezésű.)

Szentkirályszabadján a bori keret visszavette az SS-től a foglyok felügyeletét. Szentkirályszabadjától Radnóti sorsa nem ismert, nem tudni, hogy Abdáig mi történt vele. A két település közötti útvonalról a vélemények különbözőek.

A már járnai sem tudó költőt a győri kórházba irányították. Mivel a várost a szövetségesek éppen szőnyegbombázták, így rengeteg súlyos sebesült és halálos áldozat volt a romok alatt. Emiatt az intézmény nem tudta fogadni, elküldték. Ezután Marányi Ede honvéd alezredes parancsára Tálás András hadapródörmmester ötfős keretének tagjai 1944. november 4-én – más adat szerint november 9-én – Abda község határában lőtték le a végsőkéig kimerült Radnóti Miklóst 21 társával együtt.

Három esztendővel ezelőtt, 2011. november 5-én, szombaton délelőtt, Szentkirályszabadja település határában emlékeztek Veszprém megyei demokrata, ellenzéki és antifasiszta szervezetek aktivistái Radnóti Miklós magyar mártír költőre halála évfordulója alkalmából.

A tragikus sorsú költő emlékét évtizedeken keresztül a faluközpontban az úgynevezett Radnóti Emlékházban egyedi képekből összeállított kiállítás idézte fel. Az emlékházat Ortutay Gyula egyetemi tanár, az MTA tagja 1970-ben nyitotta meg a közönség előtt, húsz esztendeje, 1994-ben pedig a felújított anyagot Göncz Árpád köztársasági elnök adta át. Az épületen márvány emléktábla volt, mely több mint három esztendeje kikerült a falu szélén álló „diktatúrák áldozatainak emlékére” felállított fakereszt alá. Magában az emlékházban pedig Radnóti emlékét felcserélte a község néprajzi tárgydokumentumaiból álló tárlat, tájház. Az ország egyetlen Radnóti Emlékháza ezzel megszűnt.

Erre az elszomorító tényre is felhívták az akkori megemlékezők a figyelmet. A főhajtás akkori szónoka, Iványi Gábor lelkész gondolatai:

„Az foglalkoztatott idefelé jövet, hogy hol lehetett az időben és a térben az a pont, ahonnan Radnóti esetleg még visszafordulhatott volna, hogy bár rettenetes emlékekkel, mégis folytassa azt, amit 35 évesen szörnyű körülmények között kényszerült az abdai agyaggödörben befejezni – vagyis az életet. Mi volt Radnóti élete? Radnóti élete a vers, az irodalom volt, Fanni és a szerethető haza. Visszatérhetett volna még ide? Magamban úgy válaszoltam erre, hogy amíg a költő képes verset írni, ha nem is független nyugalomban csak »vaksin, hernyóként araszolgatván a papíron;/(...)férgek közt fogoly állat...« vagy végül az erőltetett menetben, amikor immár »vándorló fájdalomként mozdít bokát és térdet«. Igen, ebben a félholt vándorlásban is, még szeptemberben is születtek versek. Mi mással adhat életjelt a költő? Radnóti 1944-ben alig 30 verset írt. Ezek többsége is töredékes, néhány sor csupán, noha születtek hallhatatlan óriási alkotások is, mint a Nem tudhatom, a Sem emlék, sem varázslat, a Töredék, a Hetedik, Nyolcadik ecloga vagy az imént említett Erőltetett menet. Versek. Életjel. Feljegyzések a sírból visszahozott Bori notesz, vér és sár áztatta kockás szótárfüzet lapjain. Legvégül a négy »képeslap«, a Razglednicák.

Az utolsó itt, Szentkirályszabadján, 1944. október 31-én, a forradalmi igékkel új történelmi kort ébresztő Reformáció emléknapiján az újszövetségi Római levél újrafelfedezésének örömnepén. Ez a páli irat nemcsak azt erősítette meg, hogy Isten ingyen kegyelemből, a hit által kész bárkit üdvözíteni, hanem azt is, hogy »nem vetette el Isten az ő népét, melyet eleve ismert...« Az Ő zsidó népét. A zsidóságából szintén kitért Sík Sándor által kikeresztelkedett Radnótinak vajon mennyi hite és élete maradt 1944 őszén? Vajon csupán ennyi ereje volt választott egyházának vagy a reformáció egyházainak, hogy még Radnótit sem tudták megmenteni!? Arra gondolok, hogy talán még Szentkirályszabadja után is – elvben – lett volna visszaút, ha valamiféle megtérésre ébred a tajtékos ég alatt ez a »kis ország«, és kitör a fortélyos félelem igazgatása alól. De, valóban elég lett volna-e a Szentkirályszabadja és az Abda közötti kilenc

nap, amikor a költőnek már arra sem volt ereje, hogy zsebéből a kockás irkát elővegye? Vajon nem Radnóti születésével egy időben kellett volna megállítani azt a rettenetes szekeret, és nem elmenni Doberdóba, nem megbosszulni a logikusan bekövetkező Trianont a házába elfogultan szerelmes zsidóságon (is), nem megszülni az első, második, harmadik és negyedik zsidótörvényeket, nem kergetni a halálba '41-ben a galíciai zsidók ezreit, majd egy újabb vesztés háborúba ugyanazon az oldalon a felheccelt, üresen hősködő, »önként kéjjel« ölni kész magyarságot!? Igen, ha egyáltalán szabad lett volna valaha is elindítani, akkor legkésőbb 1909-ben

kellett volna megállítani azt a szekeret, amely 1944. november 9-én Abdán örökre megállt. »Der springt noch auf« hangzott fel valahol itt Szentkirályszabadja előtt. Valóban van rá reménye, hogy életben maradhat, ha felkel? Érdemes? Ki tudja, talán ha futotta volna még egy utolsó utáni versre vagy legalább, ha az utolsó előtti stáció emléktábláját a rendszerváltás(ok) egyre hangosabb és magabiztosabb urai nem utasítják ki a község határába »diktatúrák áldozataira emlékező« ormótlan fakereszt alá, ahol minden diktatúrának csupán egyetlen nevesített áldozatáról emlékezik a hajdani Radnóti emlékházról eltávolított tábla...”

- kz

ÉLET ÉS BÖLCSESSÉG

„Az ifjú emberek szemében láng ragyog, ámde a vén szeme világossággal árad.” (Victor Hugo)

„Az embernek három korszaka van: ifjúság, felnőttkor és a ’remekül nézel ki’”. (Sándor György)

„Öleljük hát az öregséget szívünkre és szeressük: tele van gyönyörűséggel, ha élni tudunk vele.” (Lucius Annaeus Seneca)

„Ha azt mondjuk valakinek ’öreg ember’, az szelíd megtisztelés, de ha azt mondjuk ’vén ember’, az már ócsárlás; a ’vén asszony’ pedig éppen háborús eset.” (Jókai Mór)

„Ha úgy gondolod, hogy az öregség bölcsességgel táplálkozik, akkor már fiatal korodban munkálkodj azon, hogy öregségedben ne legyél híján e tápláléknak.” (Leonardo da Vinci)

„Tudok jól öregedni – fölismerem a dolgokat. De a görcsös tartás az nem jó. Az bekeményít. Borotvaélen járunk. Mi az, ami szükséges, mi az, ami jó, mi az, ami tényleg kondícióban, fiatalosan tart. Nem arra gondolok, hogy a ráncaimmal mit tegyek, hanem a gondolkodásom, a nyitottságom, a világlátásom legyen egészséges.” (Polcz Alaine)

„A kor relatív. Ha dolgozik az ember és magába szívja a szépséget maga körül, akkor rájön, hogy a kor szükségképp nem jár öregedéssel. Legalábbis nem a megszokott értelemben. Sok mindent mélyebben érzek, mint valaha, és az élet egyre vonzóbb számomra.” (Pablo Casals)

„Hiszem, hogy az öregedésre nem akkor kell készülni, amikor ott van. Jó azt jóval hamarabb tudni, hogy múló a fiatalság, ez a „minden az enyém” érzet. Az értékrendszerünk is megváltozik egy kicsit, ha a tudatunkba kerül, hogy megöregszünk.

Örökösen csak az megy, hogy tartsd magad fiatalon. Mert félünk. Félünk az öregedéstől, félünk a haláltól, elvesztettük a hitünket, nincsenek morális értékeink, nincs mibe kapaszkodnunk. Figyeld meg, ha valaki szépen tud megöregedni, az morális tartást ad. Derűt.” (Polcz Alaine)

„Azt mondják, hogy ha az ember megöregszik, mint én, lelassul a teste. Én ezt nem hiszem. Szerintem ez tévedés. Van egy elméletem, hogy nem mi lassulunk le, hanem az élet lassul le számunkra. Érti? Minden úgy elbágyad, és annyival több dolgot lehet észrevenni, ha a dolgok lassan mozognak. Mi mindent lát az ember! Micsoda különleges dolgok történnek az ember körül, amiket azelőtt nem is sejtett. Igazán élvezetes kaland, nagyon élvezetes!” (Gerald Durrell)

„Míg fiatal az ember, ahogy leteszi a fejét, már szunnyad, ha pedig megöregszik, elszundít ugyan hamar, de fel is ébred, aztán csak néz, töpreng, mintha úgy rendezte volna a természet, hogy mikorra már nagy darab idő van a háta mögött, legyen módja végiggondolni.” (Szabó Magda)

„A bölcsesség, melyet annyira szoktak magasztalni, voltaképp nem is egyéb, mint a lélek ifjúságának tudatos elsorvasztása. Amint növekszünk, folyton arra törekszünk, hogy mesterséges úton idézzük elő a lélek vénségét, hogy csökkentjük a lélek ösztönösségét, hogy elődössük a lélek érzékenységét, mely különben képtelenné tenne bennünket az életre. Ezáltal elérjük, hogy csakugyan kibírjuk a különböző megpróbáltatásokat, legalábbis átvergődhetünk rajtuk. Később azonban, amikor a megpróbáltatások elmúlnak, s megint élni és élvezni szeretnénk, döbbenve vesszük észre, hogy a fáradtságos és drágán szerzett közönyt nem sikerül átváltoztatnunk mozgékonyssággá és hitté. Az idegvezetőképessége megszűnt. Tényleg megöregedtünk.”

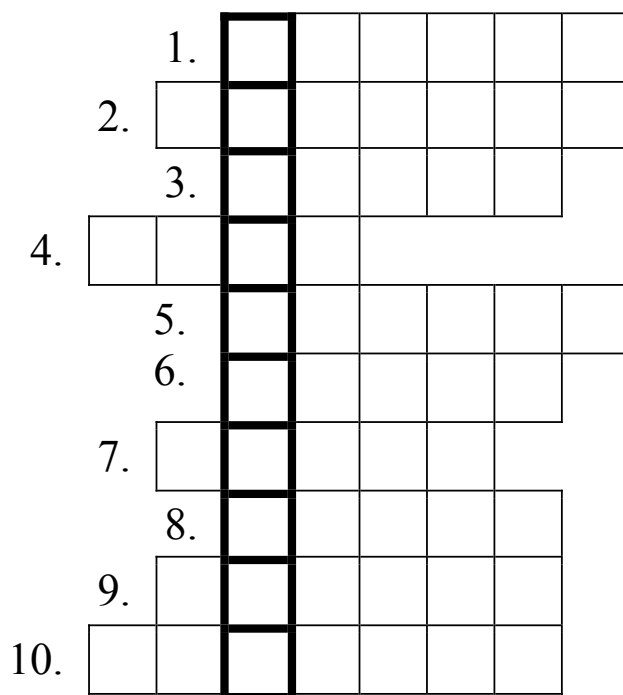
(Kosztolányi Dezső)

IFI SAROK

Van egy ősatya, akiről sokat nem tudhatunk meg, csak néhány információt közöl róla a Biblia:

- az apja Hénoch volt (365 évet élt);
- ő volt Noé nagyapja;
- Ádámól Noéig felsorolt ősatyák között a nyolcadik;
- 969 évig élt.

Ha kitöltöd a rejtvényt, akkor megkapod a nevét:

1. Így hívták Mózes testvérét.
2. Dávid királyt követő uralkodó.
3. Jézus hitetlenkedő tanítványa.
4. Dávid király előtti uralkodó, akinek a fia Dávid barátja lett.
5. Jézus tanítványai közül ezt a jelzöt kapta Kánából származó Simon (Lukács evangéliuma 6,15).
6. Ebben a pusztában bolyongott Mózes népével az egyiptomi szabadulás után.
7. Izmael édesanyja.
8. Lea és Ráchel apja.
9. Ennek a városnak a falai omlottak le a hetedik napon, amikor Józsué megtámadta és hétszer körüljárta.
10. Innen származott az az ember, akit Jézus a példázatában irgalmasként említ, hiszen egyedül ő segít egy kifosztott, megvert emberen (Lukács evangéliuma 10,25-37).

Jó gondolkodást! Tdke

BACH KANTÁTÁINAK NYOMÁBAN

Dicsérd az Istent! Most végéhez ér az év

Bach – a korabeli szemléletnek és gyakorlatnak megfelelően – gyakran foglalkozott a „végső dolgokkal”, méghozzá a „vég” problematikájának különböző aspektusait járva körül. Hangsúlyosan ábrázolódik természetesen az emberi élet végeessége (pl. *Ki tudja, mily közel van végem? – Wer weiss, wie nahe mir mein Ende?* BWV 27) és az egész földi világ apokaliptikus pusztulása is (pl. *Rettenetes vég szagat benneteket – Es reisset euch ein schreckliches Ende*, BWV 90). Akár az egyén, akár a teljes földi társadalom elmúlásáról esik szó, a befejeződés, lezárás – Isten ígéréteinek és a hívő ember reményének megfelelően – természetesen nem végleges, hanem valami újnak, jobbnak a kezdete.

Néhány kantatában szerepel egy olyan végződés is, amelynek lezáró-megnyitó jellege még a mindennapi ember számára is jól megérthető, megtapasztalható, s ez nem más, mint az Óév átfordulása az Újévbe. A *Jézusunk, dicsértessél (Jesu, nun sei gepreiset*, BWV 41) kezdetű óév búcsúztató műben e zárás-nyitás kettőséget (többek között) azzal teszi nyilvánvalóvá Bach, hogy a kantáta legvégén felcsendül a kompozíciót nyitó, emblemikus trombitaszignál; ugyanakkor a hívő számára a kezdetet és véget egyesítő–megtestesítő–uraló Jézus („az alfa és az ómega”) maga a záloga e kettősség meghaladásának – az örökkévalóság által (vö. *Élet és Világosság*, 2012/1.).

Ugyancsak az évváltás a főtémája a BWV 28-as kantátának is (*Dicsérd az Istent! Most végéhez ér az év – Gottlob! Nun geht das Jahr zu Ende*), amely 1725. december 30-án csendült fel először Lipcsében.

1. Ária (szoprán): Vonósok és oboák kísérik a szoprán-szólista hálaénekét. Ahogy növekszik az énekesben a hála, úgy sokasodnak, hosszabbodnak szólamában a gyöngyöző tizenhatod hajlítások (melizmák), amelyek végül szinte „végtelen” (61 hangot átfogó!) hosszúságúvá terebélyesednek: *Dicsérd az Istent! Most végéhez ér az év, / Az új már itt van közel. / Lelkem, gondold el, / Javadra az isteni kéz / Az óévben mennyi jót cselekedett! / Énekelj hát neki egy vidám hálaéneket; / Úgy továbbra is gondol rád, / És az újévben még többet ad.* (A mű a világhálón meghallgatható: <http://www.youtube.com/watch?v=VEt7zjFAKk>)

2. Korál (kórus): *Johann Gramann* (1487–1541) lelkész, teológus koráljának 1. versszaka hangzik el motettaszerű feldolgozásban. A széles értékekben mozgó koráldallam a szoprán-szólamban hallható. A bűnök bocsánatát (*hat dir dein 'Sünd' vergeben*) Bach *felfelé* emelkedő kromatikus menettel festi, míg a „nagy gyengeséget” (*Schwachheit gross*) éppen ellenkezőleg, váratlanul kromatikusan (g-mollból fisz-mollba) *lecsúszó* akkordkapcsolattal: *Dicsérd hát, lelkem, az Urat ma, / És a bennem élő szent Nevet! / Hisz jóságát megsokszorozza, / Ezt, ó, szívem, el ne feledd! / Megbocsátotta bűnödöt, / Meggyógyítja nagy gyengeséged, / Megmenti nyomorult életed, / Ólébe von téged. / Beléd bőven önt vigaszt, / Ifjú sasként szárnyal majd lelked. / A Király igazságot tesz, s megóvja azt, / Ki most birodalmában szenved.*

3. Recitativo és arioso (basszus): E tétel Jeremiás könyvéből idéz (Jer 32, 41): *Így szól az Úr: / És örvendezek bennük, / ha jót cselekedhetem velük / és biztosan beplántálhatom őket a földbe, / teljes szívvel és teljes lélekkel.*

4. Recitativo (tenor): Vonóskíséretes, átszellemült énekbeszéd sorolja a Mindenható dignitásait (méltóságait), majd rátér az embertől elvárt cselekedetekre: *Isten forrás, ahonnan valódi jóság fakad; / Isten fény, melyből tiszta kegyelem árad; / Isten kincs, mely merő áldás; / Isten Úr, ki hű s igaz. / Azt, ki Őt hitben szereti, Őt gyermekeként tiszteli, / Kinek szava szívéből hallik, s a gonosz utakat kerüli, / Azt Isten mindig megáldja, / Kinek Isten szívében van, megvalósul minden álma.*

5. Ária, duett (alt, tenor): Az utolsó két tételben ismét az óév és az újév, a múlt és a jövő, a zárás és a nyitás, a befejeződés és az elkezdődés reményteli, áldást hozó kapcsolódása fogalmazódik meg: *Isten bennünket ez évben megáldott, / Hisz jótéte és jólétünk találkozott. / Szívből dicsérjük Őt, és felé száll a kérés, / Újévünk, melyet ad, lenne bár' szerencsés. / Állhatatos jósága élteti a reményt, / S hátalati szívvel dicsőítjük ezért.*

6. Korál: *Mindazokért a jóságokért dicsérünk / Téged, Atyánk, a mennyi trónon, / Melyeket teszel velünk, / Fiad, Krisztus által folyton, / S kérünk még Téged: / Adj nekünk békés évet, / Minden szenvedéstől óvj meg, / S táplálj kegyesen bennünket.*

Göncz Zoltán

HÍRMOZAIK

Családi Nap az orosházi („Csokonai utcai”) Gyülekezeti Házunkban

„...Mint bánkódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, de sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, és mindennel bírók.” (2Korinthus, 6,10)

Családi napunkra (2014. július 12.) való felkészülésben, az előkészületekben az Úr a fenti ígérel erősítette meg lelkünket, segítségével váltunk nyitottá, befogadóvá, egymás iránt fogékonyá. Az Úr áldását kértük mindannyian: gyermekek, szülők, s a gyülekezetünk...

Örömteli napunk már reggel 8 órakor elkezdődött. A terített asztalra reggeli, kolbászos szendvics és tea került. A finom falatok elfogyasztása után még beszélgettünk: a gondok, problémák és azok megoldási javaslatai után közösen leszedtük az asztalt, ebben a gyermekek is szívesen részt vettek. Elkezdődött az ebéd főzése, melyen az anyukák jókedvvel, lelkesedéssel, összhangban munkálkodtak. A finom falatok elkészültéig játszottam a gyerekekkel. Előkerültek a mesekönyvek, társasjátékok, memóriajátékok, oktató játékok, a játék, mely örömteli tanulási és szórakozási lehetőséget kínált mindannyiunk számára. Önfeledt, szép pillanatok, szórakozás, nevetés, megannyi ajándék, mind a miénk volt.

Gyülekezeti testvérünk, Eszter és egyik kislánya is meglátogatott bennünket, akiktől finom, házilag készült kiflit kaptunk ajándékba. Eszter és Krisztike mesélt a hejcei tábor élményeiről is, az utazásról, a programokról.

Az ebédhez már gyakorlott kezekkel terítettünk meg. Borsóleveles, kakaós süti, s az ajándéksüti került az asztalra és friss, finom puha kenyér. A délelőtti játék, sürgés-forgás után igazán jól esett az ebéd, a lecsendesedés. Mindannyian adtunk és kaptunk e napon...

Isten feltétel nélküli szeretete, közelsége tette áldottá e napunkat...

Demjanné Bús Katalin, szociális munkás

Hála a közösségért

Talán ezt a címet adtuk volna a legtöbben a napunknak, akik Kisvárdán összejöttünk október első vasárnapján a Galilea Háztemplomban. Borús, szomorú volt a reggel, amit később napsütés váltott fel, és nem csak az időjárás lett jobb, hanem a lelki hangulatunk is.

A kispesztiek Erdélyből Ady emléktűjükről hazatérőben látogattak meg bennünket. Iványi Miklós tartott úti beszámolót, majd a költő *Istenhez hanyatló árnyék* című versének előadásával, énekkel és ígérel is szolgáltak közöttünk.

A 145. zsoltár kiemelt versei a hálás ember áldott, másokra is áldást jelentő életről győztek meg bennünket.

Kótics Ferenc testvért próbaidős taggá vettük fel, ami még ünnepélyesebbé tette együttlétünket. Ebéd után még egy zsinagóga látogatásra, beszélgetésre is jutott idő.

A délutáni bizonyosságtevő, egymásnak bemutatkozó óránk először nehezen indult, aztán nehéz volt megállítani a hozzászólásokat. Szinte mindenki a közösségért adott hálát és különösen ezért a napért, ahol kispesztiek, kisvárdaiak, kemecseiek, mándokiak találkozhattunk.

Beszámoló a női csendesnapról

Ebben az évben az őszi Országos Női Csendesnap 2014. október 11-én, Békásmegyeren volt.

A téma, amivel foglalkoztunk: „*Isten emberének jó terve, és annak megvalósítása*”. Az igehely: 1Kronika 17. és 22. fejezetei alapján. A különböző témakörök is ezekre az igehelyekre épültek.

Tulajdonképpen Dávidnak a templomépítési tervét boncolgattuk. Szerette volna ő megépíteni a templomot, de Nátán közölte vele, hogy Isten másként gondolta ezt. A fia, Salamon építi fel a templomot. Dávid kezéhez sok vér tapadt.

Nagyon értékes elmélkedéseket hallhattunk erről a témáról. A témával kapcsolatos gondolatok délelőtt hangzottak el, majd ebédszünet következett. Kellemes volt az időjárás is, és hála Istennek sok nőtestvér vett részt ezen az alkalmon.

Délután dráma jelenet következett, ahol a témát jelenet formájában is feldolgoztuk. Nagyon jó volt ez is, mert szemléletessé tette az egész történetet. Volt, aki a morzsaszedésnél elmondta, hogy első alkalommal volt ilyen helyen, de azt szeretné, ha teheti, jövőre is részt szeretne venni, mert sokat kapott. Más valaki beszámolt arról, hogy egy bizonyos dolog most lett egészen világossá számára. Örült ő is, hogy ott lehetett.

Valamennyien azt tapasztaltuk, hogy Isten jelen volt és megáldotta az alkalmat. Jó volt együtt lenni, szünetben beszélgetni egymással, ismerkedni azokkal, akikkel még nem találkoztunk.

Egy nyíregyházi nőtestvér, aki szintén részt vett ezen az alkalmon

Kamenyec-Podolszkijtól Auschwitzig

Ezzel a címmel október 12-14-én nemzetközi emlékkonferenciát tartott a Wesley János Lelkészképző Főiskola és az amerikai Nazareth College.

Több mint tíz évvel ezelőtt a főiskola és a fenntartó egyház, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség képviselői elmentek Kamenyec-Podolszkijba, s a város közparkjából, ahol a 80 ezer áldozat között mintegy 18 ezer magyar zsidó mártír is nyugszik – felkeresték a temetőben külön elhantolt zsidó gyerekek emlékhelyét is –, elhoztak egy kis facsetet meg egy zsák földet. A főiskola udvarán elültetett fa körül sirathatták el a néhai áldozatok még élő utódai először szereteteiket.

Az út akkor valamiféle tiltakozás is volt Hegedüs Lóránt református lelkész hírhedt, „galiciánereket” kirekesztendő beszédére. Az azt követő években rendbe hoztuk az elhanyagolt temetőhelyet, és az egyik névtelen tömegsírdombon magyar–ukrán–héber nyelvű emléktáblát helyeztünk el.

Utána Jaszinyán (Kőrösmező) és Kamenyec-Podolszkijban emlékkonferenciákat, majd zárandokutakat szerveztünk.

Kamenyec-Podolszkij volt a Soá elfeledett epizódja. Az az általánosan elterjedt vélemény, hogy a németek lelkén szárad a magyar zsidóság megsemmisítése (is), itt megbukik, ugyanis 1941-ben Magyarországon még sehol sem voltak németek, sőt, zavarta őket Horthy túlbuzgalma. A téma egyik ismert, úttörő kutatója még a rendszerváltás előttről Majsai Tamás, a Wesley János Lelkészképző Főiskola professzora.

A rochesteri Nazareth Egyetem professzora szülei révén érintett az 1941-es deportálásban, ezért egyik meghatározó témája ez az ügy. Mint a téma kutatója került kapcsolatba Majsai Tamással.

Ahogy Iványi Gábor fogalmazott: „*A magyar önfelmentés hazugságai erősen hatnak a társadalomra, melyben 70 év után már csak elvétve szólalhatnak meg – ráadásul egyre zsugorodó kommunikációs térben – a túlélők vagy hozzátartozók. Szakály Sándor a minap egy vitában megerősítette – a kormányzat részéről kritika nélkül hagyott – álláspontját az »idegenrendészeti« attitűdről. Természetesen képviselni fogjuk, hogy*

szembenezés és bűnbánat nélkül nincs magyar erkölcsi megújulás.”

Meghívó férfi csendesnapra

Kedves Férfiak!

Nincs az rendjén, hogy csak drága asszonyaink gyűlnek össze évente kétszer női csendesnapra. Nekünk, férfiaknak is jó lenne találkozunk, hogy erősítsük kapcsolatainkat egymással és az Úrral is. Iklódy László lelképásztor testvérünkkel meghívtuk magunkat Kisvárdára (Várady István u. 7.) november 29-én, de. 11.00 órától, kb. du. 16.00-ig lennénk együtt.

A nap lelki programját házigazdánk állítja össze. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Szükséges lenne azonban, hogy visszajelezzék, hogy jönnek-e, mert a konyhának tudnia kell, hogy hány vendégre számíthat. Az egy helyről érkezők is jó, ha összefognak, és együtt utaznak. Ahol nagyon nagy gondot okoz a közlekedés, ott megpróbálunk segíteni.

Szeretettel: Iványi Gábor (Iklódy László támogatását is bírva)

Érdeklődni, jelentkezni a (06-45) 420-083-as telefonszámon lehet.

A Wesley Schola koncertje

Kristályliturgia 2.

Műsoron:

Byrd: Ave verum corpus

Charpentier: Regina caeli

Samuel Sebastian Wesley: O remember not

Brahms: O Heiland, reiß die Himmel auf, op. 74 no. 2

Kodály: Sík Sándor Te Deuma

Tillai Aurél: Lauda Sion

Horváth Márton Levente: Leçons de lumière (A világosság leckéi) – orgonára (a templom közösségének ajánlott mű)

Gyöngyösi Levente: Csodálatos országban (7–8. tétel)

Ola Gjeilo: Ubi caritas

Vytautas Miškinis: Cantate Domino

Vezényel: Németh Zsuzsanna

Közreműködik: Horváth Márton Levente (orgona)

Időpont: 2014. november 10. 19 óra

Helyszín: Megbékélés Háza Templom, Budapest-Békásmegyér, Újmegyeri tér. 34-es, 134-es busz végállomása. A koncert ingyenes, adományokat köszönettel fogadjunk!

Adományozás

Hálás köszönet folyamatos támogatásukért! Ha munkánkat, működésünket segíteni szeretné, megteheti sárga csekken (melyet kérésre postázunk) vagy személyesen a 8. kerület, Dankó u. 11. sz. alatt. Telefon: (06-1) 577-05-15 (hétköznap 8 és 16 óra között), e-mail: met-egyhazi@wjlf.hu. Banki utalás esetén számlaszámunk: 11708001-20520-380 (OTP Bank). A közleménybe kérjük, írja be, adományát mire szánja! Amennyiben nem szerepel ott semmi, fenntartási kiadásokra fordítjuk az összeget. Köszönjük!

Képes beszámolók

Rendezvényeinkről rövidfilmeket a www.wesleystudio.hu-n, folyamatosan frissülő honlapunkon láthatnak, és megtalálhatnak bennünket a Facebook-on is – mind az egyházat, mind a Wesley Stúdiót.

Olvasói vélemény

Kedves Olvasóink újsággal kapcsolatos véleményét, történeteit, gondolatait, kérdéseit szeretettel és folyamatosan várjuk az ev@wjlf.hu e-mail címre.

HAVI ISTENTISZTELETI REND

Az Európai Unió a 2014-es évet „A család és a munka összehangolása évének” nyilvánította

Az év igéje: „Isten közelsége oly igen jó nékem.” Zsoltárok 73,28a

Egyházi évünk mottója: Alkotásra és közösségre teremtve

2014. NOVEMBER

November hónap igéje: „Tanuljatok jót tenni, törekedjetek igazságra, térítsétek jó útra az erőszakoskodót! Védjétek meg az árvák jogát és az özvegyek peres ügyét!” (Ézsaiás 1,17)

Istentiszteletek		Bibliaórák	
November 2. Szentháromság u. 20. vasárnap	<u>1Péter 1,13-16</u> Máté 22,1-14 1Mózes 8,18-22		
November 9. Szentháromság u. 21. (ÍTÉLET) vasárnap	<u>Ámós 5,14-20</u> Máté 24,15-28 1Thesszalonika 4,13-18	Első hét	„Tanuljatok jót tenni ...” (Ézsaiás 1,17/a) Tud-e az ember magától jót tenni? Efézus 2,8-10
November 16. Szentháromság után utolsó előtti (REMÉNYSÉG) vasárnap	<u>Ezékiel 34,17-22</u> Máté 25,31-46 1Thesszalonika 1,3-10	Második hét	„Törekedjetek igazságra...” (Ézsaiás 1,17/b) Részigazság – féligazság – igazság Megtalálható-e az igazság? (Máté 5,6)
November 23. Szentháromság után utolsó (ÖRÖKÉLET) vasárnap	<u>Dániel 12,1c-4</u> Máté 24,37-51 2Péter 3,8-14	Harmadik hét	„Térítsétek jó útra az erőszakoskodót!” (Ézsaiás 1,17/c) Hogyan? Érdemes-e egyáltalán? (Példabeszédek 25,15)
November 30. Advent 1. vasárnapja	<u>Máté 21,1-9</u> Róma 13,11-14 Jeremiás 23,5-8	Negyedik hét	„Védjétek meg az árvák jogát és az özvegyek peres ügyét!” (Ézsaiás 1,17/d) Kik korunk özvegyei és árvái? Miért könnyű támadni a jogaikat? (3Mózes 19,14)

Egyperces áhítat minden napra

November 1. szombat, Mindenszentek

„*Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istentől való Lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk.*” (1Korinthus 2,12)

Pál apostolt többek között az serkentette levélírással, hogy a korinthusi gyülekezet az újjászületés nagy tapasztalata ellenére nagyon is földhöz kötődő maradt. A gyülekezet frakciói egymással viaskodtak, ki-ki a maga előnyéért küzdött. Ilyen rövidlátó a „világ lelke”, amely a múlandóra koncentrálni ahelyett, hogy a földi élet kiváltságát Isten tervei nagy összefüggésébe helyezné. Isten nem csak szépséges elmúló dolgokat adott nekünk, hanem annak igazságát is megértette velünk, hogy „*a meghalás nyereség*”. (Filippi 1,21)

November 2. vasárnap, Halottak napja

„*Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled.*” (Zsoltárok 103,2)

Hitelesebb és konkrétabb, ha azért adunk hálát, ami már elmúlt. Ami lesz, azt bizalommal várjuk. De jót látni a megtörtént dolgokban azért fontos, mert nem minden volt a hétköznapi emberi felfogás szerint szerencsés vagy hasznot hozó. Azonban a mindig javunkat akaró Isten célja – és ezt visszatekintve igazolhatjuk – mindig jó.

November 3. hétfő

„*...hallottam, hogy a vizek angyala így szólt: igazságos vagy te a Szent, aki vagy, és aki voltál, hogy így ítélte; mivel szentek és próféták vérét ontották ki, te is vért adtál nekik inni: megérdemelték.*” (Jelenések 16,5-6)

Sokan érzik úgy, hogy a világ az emberi gonoszság miatt a vesztébe rohan. A Jelenések könyve ennek vízióit is felvázolja. A vég elkerülhetetlen. A gonosz döntések elszámoltatása nem marad el. A látomás szerint Isten haragjának harmadik poharát az angyal az ivóvizekre tölti, melyek vérré változnak, mint az egyiptomi csapások idején is. Van a szomjúságnak egy olyan formája, amit a zsarnokoknak kell igazán megtapasztalniuk. Hátha rádöbbenek istentelen tetteik valódi súlyára...

November 4. kedd

„*Arra hívattatok el, hogy áldást örököljete.*” (1Péter 3,9)

Az örökség a végrendelkező halála után szabadul fel (Zsidók 9,16). Az örökös tehát egyszerre gyászol és örül. A hívő ember a Krisztus örököse és örökostársa is egyben, azt az áldást viszi tovább, melyet a Fiú birtokolt, vagyis egyszerűen az volt a rendeltetése, hogy ne önmagáért éljen, és kiáraszsa Isten végtelen áldását a reménytelenségbe süllyedt világban. A végső áldás birtokosává is csak a földi út végén lehetünk, de máris jó áldásközvetítőnek lenni.

November 5. szerda

„*Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa.*” (Máté 5,3)

Valami lezárul az apostolok életében azzal, hogy Jézus tanítványai lettek. Volt, aki a halászhalót hagyta ott, más a vámszedők ígéretes anyagi perspektíváját cserélte fel a máról holnapra élő vándorok boldog nincstelenségével. Volt, aki a családi ház melegéből lépett ki, és vállalta a lelkigondozó, igehirdető gyakran megtapasztalható magányát. Péter és társai azonban nem a semmi-be sodródtak egy valóságos ország működő rendjéből, hanem a mennyek országának mindent meghatározó isteni miliójében találták magukat – ez határozta meg mindennapjaikat. Semmivel fel nem cserélhető értékeket kaptak az ideig-óráig tartó földi karrier helyett.

November 6. csütörtök

„*Most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk. Tudjuk, hogy mikor ez nyilvánvalóvá lesz, hasonlóvá leszünk hozzá, és olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában.*” (1 János 3,2)

Már az is nagy nyereség, hogy felismertük: Isten gyermekei vagyunk, Ő a mi Mennyei Atyánk. Mindezt azonban szoros testi, földi korlátok között éljük meg. Ha ebben a létben annyi a szépség, ennél csak több lehet az, amikor minden gát és korlát leomlik, és hasonlóvá leszünk hozzá. Nem tükör által, homályosan, hanem valóságában látjuk meg Őt.

November 7. péntek

„*Nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz miatt, kinek nincs szüksége megtérésre.*” (Lukács 15,7)

Lehetséges, hogy az emberiség egy százaléka éli át a maga valódi mélységében azt, hogy mit jelent elveszett-

nek lenni. A többiek energiájuk nagy részét annak bizonyítására pazarolják, hogy nem rosszabbak másoknál, nincs is igazán szükségük arra, hogy valaki megkeresse és megtartsa őket. Jézus szavai szerint van mennyei, angyali közvélemény, amely a világ sorsát izgalommal „szurkolva” szemléli, és örül, ha valaki véget vet korábbi önfelmentő, önigazoló életének, és átadja magát az életet jelentő krisztusi megmentő szeretetnek.

November 8. szombat

„Elesett vagyok, de az Úr megsegít.” (Zsoltárok 116,6)

A másik bukása a többséget kárörömmel és megkönynyebbüléssel tölti el, főként, ha közismert, irigyelt személyről van szó. Az Úr azonban nem írja le az elesettet. Megsegíti. Van ebben valami tanulságos minta is: a cél nem a végső bukás, hanem a viszontagságok ellenére való megérkezés.

November 9. Ítélet vasárnap

„Íme, most van a kegyelem ideje, íme, most van az üdvösség napja.” (2Korinthus 6,2)

Sokféle napot él meg az ember élete során. Hetek, hónapok vagy évek telhetnek el tétlenségben, sodródással, semmittevéssel. Nagy ébredéshez hasonlít az a pillanat, amikor rádöbbenünk: nincsenek újra és hasznosabban leélhető életszakaszok. A halogatott döntés pedig végzetünket jelentheti. Ez a „most” az „üdvösség napja”. Ha döntöttél, e pillanattól kezdve megérted, hogy életed nem érdektelen, véletlenszerű, elhanyagolható. Istennek terve van veled!

November 10. hétfő

„Azt pedig tudjátok, hogy az Isten Fia azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket.” (1János 3,5)

A Teremtés könyve elején megrendülten olvashatunk az özönvíz előtti világ menthetlenségéről. Néhány fejezettel a nagy világkatasztrófát követően pedig meggráz minket az az isteni kijelentés, hogy egy mindent elpusztító drámai esemény sem tudja az ember bűne hajlaj alaptermészetét megváltoztatni. Ezért veszi kézbe a Teremtő a „B tervet”, mely talán alkotói céljának a legeredetibb változata volt, hogy tudniillik a bűnbe veszett emberiség megmentésének az eszköze a Megváltó legyen. Másként nem szüntethető meg a végzet, és nem teremthető új, diadalmas kezdet.

November 11. kedd

„Jeruzsálem, Jeruzsálem...hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a tyúk szárnya alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok.” (Máté 23,37)

Ki ne ismerné a háziállatok között a csibéit védő kotlóst? Megfigyelhető, hogy a ragadozó madarakkal vagy egyéb földön járó veszedelmekkel szemben milyen önfeláldozóan – és tegyük hozzá sikeresen – védelmezi meg a gyámoltalan kis újszülöttjeit. Elképzelhetetlen a természeti környezetben, hogy egy csibe ne ismerné fel elemi érdekét és dacolna a veszéllyel. Mennyire végzetesebb az az emberi kivagyiság, mely nem tart igényt a Megváltó oltalmazó kegyelmére!

November 12. szerda

„Keményen megfedett engem az Úr, de nem adott át a halálnak.” (Zsoltárok 118,18)

Az Úr jogos intelmei egyeseket vérig sértenek. Mások temetik önmagukat, s ellenségnek látják az Istent. Mint a duzzogó gyerek, aki kibillenthetetlen önnön igazából. Bármekkora csapás ér is ezen a földön, az nem Isten végső ítélete. Még a testi halál sem. Mert nem az övé a végső győzelem, hanem az élet Uráé!

November 13. csütörtök

„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.” (János 15,12)

Bármennyire is titkolnánk vagy tagadnánk, alapvető lelki problémánk a velünk született önzés. Természetesen magunkat sem tudjuk jól szeretni. És érdekeink megvalósítása közben szüntelenül vétünk, bűnbeesünk. Jézussal való találkozásunk a régi én halálával kell, hogy járjon. Megtelünk azzal a szeretettel, amely mind önmagunkra, mind a világra jó, áldásos hatással van. Ez az új élet örömeit nyitja meg előttünk.

November 14. péntek

„Így szól az én Uram, az Úr: térjetek meg, forduljatok el bálványaitoktól!” (Ezékiel 14,6)

Ésszel fel nem fogható és meg nem fejthető a titok, hogy miért vonzódik az ember ösztönösen a bálványokhoz, és miért nem a Teremtővel való élő kapcsolat az ésszerű magatartásunk. Egy biztos, a világon minden értéket és jót – olykor már-már önfeláldozó módon – áldozatvállalás árán szerezhetünk meg. Tudatos döntéssel fordulhatunk el az ösztön vonzalmaitól, megtéréssel kötelezhetjük el magunkat az új isteni élet mellett. De van-e bármi, ami ennél jobban megéri!?

November 15. szombat

„Én alkottam nagy erővel és kinyújtott karral a földet, meg a földön élő embereket és állatokat, és annak adom, akinek én jónak látom.” (Jeremiás 27,5)

Még az Ígért Földje is időnként – akár történelmi időkre is – gazdát cserélt. A szentély helyén ma egy

korábban keresztény templomnak épült, majd a muszlim hódítás után mecsetté alakított vallási épület áll. Az eredeti alkotók és használók bizony nem tudták volna elképzelni, hogy a Szent, akiért mindezt Dávid tervei alapján Salamon megépítette, megengedi, hogy ilyen sorsra jusson hajléka. Szűkebb világunkban, Európában a történelemben hasonló csapások érték vallási közösségeket vagy országokat is. Nem lehet büntetlenül joggal visszaélni, a kiszolgáltatottak fölött hatalmaskodni: aki Istennek képzeli magát és elveit a Mindenható akarata fölé helyezi, az bizony megtapasztalhatja, hogy uralma elvételik, és az eredeti tulajdonos, a Teremtő a maga által alkotott földjét és világát újraosztja és másnak ad lehetőséget. Őrizd a rád bízott javakat!

November 16. Reménység vasárnapja

„Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.” (Jób 42,5-6)

Jób könyvének nagy tanulsága, hogy az örökségképpen nyert vallásosság és hit pillanatok alatt összeomlik, ha az emberi élet tényleges tragédiáival és csapásaival kell találkozunk. Jób istenképe mindenestől megváltozik, és ebben „Isten oltókése” nélkülözhetetlen eszköz. Nem mindenki járja végig a kivételes bibliai hős útját, de mindnyájan ismerünk hasonló történeteket, melyek arra sarkallnak, hogy ne féljünk találkozni a valódi Istennel, Aki akkor sem ellenség, ha nem egyengeti befolyásos földi apa módjára utunkat. Csak velünk van utunk során a legmélyebb szurdokok sötétjében is.

November 17. hétfő

„Az én eledelem az, hogy teljesítem annak akarátát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját. Vajon nem ti magatok mondjátok-e, hogy még négy hónap, és jön az aratás? Íme, mondom nektek: emeljétek fel a szemeteket, és lássátok meg, hogy a mezők már fehérek az aratásra.” (János 4,34-35)

Az aratás a növény állapotának radikális végét jelenti. De az ehhez szükséges éles eszköz használata elkerülhetetlen ahhoz, hogy új vetésben vagy kenyérben gondolkozzunk. Jézus hasonlata a múlt lezárását és az ő életeredményeit hangsúlyozza. Boldog, akit részesíthet az „aratók örömeiben”.

November 18. kedd

„Hiszek, segíts a hitetlenségemen.” (Márk 9,24)

Jézus a megdicsőülés hegyéről jövet találkozik a két-ségbeesett apát és fiát körülvevő sokasággal, akik

kénytelenek tudomásul venni, hogy a magukra hagyott apostolok nem tudnak a betegség hatalmában vergődő gyerek démonaival megküzdeni. Jézus világossá teszi, hogy az óhajtott változáshoz szükség van felelős apai hitre. Emberünk azonban kétségbe esik, hisz úgy érzi, már eddig is megbukott, és nem rendelkezik olyan felhatalmazással, mint a tanítványok. De a hitetlenség őszinte bevallása nyitja meg az utat a csoda előtt. Nem a kikezdhetetlen hitünkre, hanem a teljes bizalmunkra van szükség ahhoz, hogy az Úr segíthessen.

November 19. szerda

„...új eget és új földet teremtek, a régiekre nem is emlékeznek...” (Ézsaiás 65,17)

A hűtlenségek és bűnök miatti vereségek és a helyreállítás utáni sóvárgás állapota, illetve a tényleges megújulás közötti vergődésben Izraelnek gyakran volt része. A próféták azonban minden belátható időn belüli lehetséges megtapasztalást időről-időre isteni távlatokba helyeztek. Ahogy egyetlen történetben vagy egy nép történelmében, úgy a föld és az emberiség történelmében is eljön a pillanat, amikor a régi már nem kiigazítható, hanem szükséges az isteni új teremtés, hogy a Mindenható elhatározása megvalósulhasson.

November 20. csütörtök

„Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát.” (Máté 7,26)

Minden dologra csupán egy bizonyos terhelési pontig jár garancia. A túlfeszített helyzet összeomláshoz vezet. A látszat mindig megcsal. Kívülről semmiben nem különbözik a homokra vagy a szilárd sziklaalapra épített ház. Az időjárás viszontagságai tártják fel az egyik törekenységét és a másik megbízhatóságát. Az elméleti kegyesség, a kultúra részeként ápol, lényegében politikai vallásosság nem állja ki az idők próbáját. Ne azért imádkozzunk, hogy kerüljenek el minket a viharok, hanem bölcs építőkként telepítsük életünk „házát” jó alapokra.

November 21. péntek

„Aki Istentől született, az vigyáz magára, és a gonosz meg sem érinti.” (1János 5,18)

Elgondolkodtató és igaz, hogy a „vigyáz magára” megállapítás nem azokra illik, akik ügyesen kivonják magukat a konfliktusokból és próbatételekből. Olyanokra gondol itt a levél szerzője, akik a kísértés idején sem adják fel a Mestertől elsajátított tudást és elveket. Sosem kötnek elvtelen kompromisszumokat, nem akarják megúszni a dolgokat, és elfogadják, hogy sorsuk

és életük ideje Isten kezében van. Ezzel a szemlélettel menekülhetett meg az elvei mellett kitartó Dániel is az oroszlánok verméből.

November 22. szombat

„Téged hívlak, Uram, kősziklám, ne fordulj el tőlem némán.” (Zsoltárok 28,1a)

Dávid, a nagy király, a győzelmes hős nem szégyelli bevallani, hogy időnként kétségbeejtő helyzetbe sodródik, mintha Isten is elhagyná, vagy csak nem szabad természetesen tekintenie, hogy minden kérés nélkül is maga mellett tudhatja hűséges Urát? A kétségbeesetten hívó kiáltás kevésbé költői módon így hangzana: szükségem van rád, nem tudok élni nélküled. Csak olyan valaki mond ilyeneket, aki nem valamit, hanem valakit akar megszerezni és megtartani a maga számára.

November 23. Örök élet vasárnapja

„Ne félj, én vagyok az első és az utolsó, és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” (Jelenések 1,17b-18)

János valamennyiünk szolgálatára bepillanthat az előlünk most még elzárt világ titkaiba. Arra az örök kérdésre kap biztató választ, hogy van-e tartósabb reményiségünk, mint a bizonytalan élethossz végéig kitartó ilyen-olyan életkedv megtartása. Olyan Valaki üzen rajta keresztül, aki sorsunkat vállalta, nem maradt ki az életéből a halál tapasztalata sem, és Aki kezében tartja a végső sorsnak hitt halál és a rettegett pokol kulcsait. Nem az a célja, hogy oda végérvényesen bezárjon minket, hanem az általunk fel nem feshízhető csapóajtókat feltárva megnyithassa az utat előttünk az élet, az örök élet felé. Ne félj...!

November 24. hétfő

„Mindaz, amit Isten tesz, örökké megmarad; nincs ahhoz hozzátenni való, és nincs belőle elvenni való. (Prédikátor 3,14a)

Az általunk megtapasztalható anyagi világban minden múlandó. Egy másik bibliai tanítás szerint (Habakuk 3,6) még az örökkévaló hegyek is szétporladnak. Mindez akkor is igaz, ha ez a látható világ is Isten teremtménye. De Ő alkotta ilyen ideiglenessé, végessé, hogy mindig a tökéletes, az Örökkévaló és a végtelen után vágyakozzunk. Ő az, Aki – és akiben minden – örökké megmarad.

November 25. kedd

„A vámszedő pedig távol állva még szemét sem akarta az égre emelni, hanem a mellét verve így szólt: Isten légy irgalmas nekem, bűnösnek.” (Lukács 18,13)

Igazán reményteli ellesett pillanat, amikor valaki imádságában nem mentegetőzik, és nem tolja másokra az elrontott élete miatti felelősséget, hanem a kétségbeesés hitével annak kezébe teszi sorsát, aki ismeri az irgalom természetét és hatalmát, és gyakorolja is azt. Miért ne követhetné a példáját?

November 26. szerda

„Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.” (János 20,29)

Tamás képtelen volt befogadni tanítványtársai tapasztalatait a feltámadott Jézussal kapcsolatban. Az „azt hiszem, amit látok” demagógiájának hatása alatt állt. A Megváltó végtelen szeretettel engedett a hitetlennek, de mindannyiunk, a késői korok megtapasztalásra vágyakozói kedvéért is megajándékozott az örök biztatással: lehetséges hitre jutni fizikai érzékelés nélkül is. Sőt boldogabb, aki nem a teremtett anyagi világ megérintéséhez kapott eszközeire támaszkodik, hanem bátran használja a vakság ellenére is működő belső látás, azaz a hit ajándékát.

November 27. csütörtök

„Intsétek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtlenségeket, legyetek türelmesek mindenkihez.” (1Thesszalonika 5,14)

A többség talán arra vágyik, hogy valaki mindig kéznél legyen, ha elakad, feladja vagy képtelen indulatain úrrá lenni. Az Úr azonban le akarja zárni a gyerekkornak ezt a felelőtlen időszakát, és újat szeretne kezdeni: minket akar mások támaszává, segítőtársává kijelölni.

November 28. péntek

„Aki szétszórta Izraelt, össze is gyűjti, és őrzi, mint pásztor a nyáját.” (Jeremiás 31,10b)

A szétszóratás elkerülhetetlen volt. Mert Isten következetes az általa meghatározott és teljesíthető értékekhez való helyes viszonyulásunk elvárásában. De nem vet el örökre az Úr, és „elhívása visszavonhatatlan” (Róma 11,29). Nem lehet a cél a pusztulás, a megsemmisítés, a büntetés, az ítélet. Mindez korlátozott eszköz, hogy a pásztor és nyája újra egymásra találhassanak.

November 29. szombat

„Aki megmenekülnek, és megmaradnak Júda házából, azok újra gyökeret vernek lenn és gyümölcsöt hoznak fenn.” (2Királyok 19,30)

Izrael nagy szorongatásában Ézsaiás próféta küld biztató üzenetet Ezékiás királynak: a harc és a vele járó elkerülhetetlen veszteségek ellenére Istennek van mindig mentőterve. A mi életünkben sem mond le a gyökerek megerősítéséről, és a gyümölcsözölgés ígéretéről.

Újra és újra várja, hogy gyümölcsöt teremj, ennek érdekében történik minden.

November 30. Advent első vasárnapja

„Én vagyok az Alfa és az Omega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég.” (Jelenések 22,13)

Kezdet és vég. Mindezek az idő szorításában megismerhető fogalmak. E két határ között zajlik itt minden,

a mi életünk is. Titok az eredetünk, és rendeltetésünk, bizonytalan a vég. De így, hogy a Mindenható magáénak tekinti e misztikus meghatározásokat is, így a mi esetleges sorsunk is új értelmet nyer. Hiszen Őbenne minden kezdetnek és minden végnek múlhatatlan és egyedi értéke van. Igen, arra törekszem, hogy sorsom és küldetésem általa nyerjen értelmet.

-ig

ANNO

Apróságok Wesley életéből

1. Wesley életének meghosszabbodása. Írországban derryaghya Edvárd Gayer családjával együtt az első metodisták közé tartoztak. Saját számlájára egy kis templomot építtetett abban a kis faluban, amelyben lakott és házában egy úgynevezett próféta-szobát rendezett be a prédikátorok számára, ahol ezek mint vendégei laktak. E hely Wesleynek egyik kedves tartózkodási helye volt. 1775 nyarán szokása szerint meglátogatta Írország északi részeit. Gayer baráti házában Wesleyt igen szívesen fogadták és mikor ott lázban megbetegedett, a legnagyobb gonddal ápolták.

Wesley e betegségében tett csodálatos tapasztalatáról a következő jegyzeteket csinálta naplójában: „Itt erőm elhagyott teljesen. Ágyba kellett feküdnöm, de mozogni nem tudtam. Emlékező tehetségem elhagyott és csaknem eszem is. Csupán Gayer kisasszony beszédét hallottam még, aki anyjával ágyam mellett ült. Így két vagy három napon át feküdtem lázban, inkább holtan, mint elevenen. Nyelvem megdagadt és szénfeketeségűvé lett, szívem egyideig már csak egész gyengén vert. E pillanatban már a felépülésre való minden reménységet feladtak. Forró imákat küldtek fel az Úrhoz életem meghosszabbításáért és mint Ezekiásnál, kérték Istent tizenöt év hozzáadásáért. Mialatt egyik prédikátor néhány benső barátjával így az Úr előtt fohászzkodott, Gayerné úrasszony hirtelen felkelt és így kiáltott: „A kérés megadatott!” Nemsokára rá Wesley felgyógyult és 1791 márciusáig élt, pontosan tizenöt év és nyolc hónapig.

2. Wesley nézete a halálra való készenlétről. Wesleyt egyszer egy úrhölgy így szólította meg: „Feltéve, hogy tudná, hogy holnap éjjel 12 órakor meghal, hogyan töltené el addigi óráit?” – „Hogyan, asszonyom? Épen úgy, amint azt amúgy is tenni szándékozom. Ma este Gloucesterben prédikálnék és holnap reggel is. Azután Tewkesburybe lovagolnék, délután meglátogatnám a gyülekezeteiket. Aztán Martin barátomhoz mennék, aki éjjeli szállásra magához hívott. Eltársalognék vele, azután szokásom szerint áhítatot tartanék a családjával, erre visszavonulnék szobámba, Isten kegyelmébe ajánlanám magam és lefeküdnék, hogy a dicsőségben ébredjek fel. Békességben fekszem le és legott elaluszom; mert Te Uram egyedül adsz bátorságos lakozást. (Zsoltárok 4,9)

3. Wesley utolsó templomszentelése. Standerling János úr, aki részt vett a beszentelésen, mint kis fiú, a következőképpen írta le ama jelenetet: „Wesley úr Oldhamben beszentelte az új kápolnát. Kis testalkatú férfiú volt és testileg gyenge; de még igen erős hangja volt. Hosszú papi ruha volt rajta. Óriási embertömeg vett részt az ünnepélyen.”

„A prédikáció után Wesley úr a gyermekeket az oltár elé szólította, akik körben letérdeltek, és azután ő mindegyiket megáldotta, fejükre tévén kezét és értük imádkozván.” – Standerling János e gyermekek között volt és magas korában is emlékezett rá, hogy Wesley úr a kezét az ő fejére is tette és őt megáldotta.

4. Wesley utolsó konferenciája. Az utolsó konferencia, melyen Wesley részt vett, 1790-ben *Bristolban* lett megtartva. Azon véleményen látszott lenni, hogy valamely szabályt kellene csinálni arra nézve, hogy a prédikátorok túl ne erőltessék magukat. Egy magán beszélgetés alkalmával, mely a dolgozó szobájában folyt le, néhány kiváló lelkésszel, Wesley azt ajánlotta, hogy a konferencia fogadjon el egy olyan szabályt, amelynek értelmében egy prédikátor se érezze magát kötelezve ugyanazon vasárnapon háromszor prédikálni. – Mather, Pawson, Thompson urak és mások azt mondták, hogy ez kivihetetlen, mivel a legtöbb esetben feltétlenül szükséges, nevezetesen vasárnapon, mert különben az állomásokat ellátni nem lehetne. – Wesley ezt válaszolta: „E szokást fel kell adnunk, különben el fogjuk veszíteni prédikátorainkat túleröltetés folytán.” „Mi mindnyájan megtettük”, mondták az atyafiak, „és Kegyed is, előrehaladott korára való tekintet nélkül, szintén megcselekedte.” – Wesley így válaszolt: „Ez nem jött itt tekintetbe. Az én életem és az én erőm különös gondviselés alatt állott; ezen kívül jobban értek hozzá, mint a testvérek, hogyan lehet úgy prédikálni, hogy az ember magának ne ártson. Senki sem prédikálhat egy napon háromszor, anélkül hogy előbb vagy később meg ne ölje magát; e szokás ne maradjon meg tovább.”

Miután Wesley annyira ragaszkodott ehhez, a következő javaslatot fogadták el: „Egyik prédikátor se prédikáljon ezentúl háromszor ugyanazon napon”; a nyomtatott tanácskozási jegyzőkönyvben hozzáfűzték: „ugyanabban a gyülekezetben.”

5. Wesley utolsó napjai és dicsőséges vége. Wesley *utolsó prédikációját 1791. február 23-án* tartotta londoni kápolnájában a City Roadon. Mikor a szószékre lépett néhány pillanatig ég felé tekintett, mintha a halállal foglalkozna; ezután az ünnepi csendet a következő ének felolvasásával szakította meg:

„Jer, dicsérjük a boldogokkal
Öt, aki Szent és a mi örömünk.
Ajkunkról szálljon fel ének és dal
Legyen az Övé erőnk és éltünk.”

Utolsó látogatása. Február 24-én látogatta meg utolszor a vele baráti viszonyban élő Wolf családot. De nemsokára rosszul lett, úgy hogy Wolf úrnak haza kellett őt kísérenie. A rosszulléte azonban annyira elhatalmasodott, hogy orvost kellett hívni. Többnyire aludt és az ébrenlét pillanatai alatt csak keveset beszélt. A többi között ezt mondta: „Nincsen más út a legszentebbhez, mint Krisztus vére.” – Egy ízben elkezdett két verset énekelni ebből az énekből: „Jer, dicsérjük Istent.” Ez-

után írni akart; de keze felmondta a szolgálatot. Mikor egyik barátja kérdé, mit írjon, Wesley azt felelte: „Semmi egyebet, csak, hogy Isten velünk van.” Azután egyik versét mondta el annak az éneknek, amelyet a templomban utoljára felolvasott.

Néhány barátját felszólította, hogy imádkozzanak. A szoba Isten szent jelenlétével látszott megtelnie. – Erre Wesley temetésére nézve adott néhány utasítást. Wesley *utolsó szavai*, melyeket teljes erővel mondott ki vége előtt, ezek: „*Mindenek közül a legjobb: Isten velünk van!*” Rövid szünet után e szavakat mondotta: „Isten velünk van! Jákob Istene a mi várunk!” Az éj folyamán Wesley gyakran felszólította barátait, hogy imádkozzanak. Csak megszakítva tudta már e hála szavakat kimondani: „*Dicsérni akarom – dicsérni akarom!*” A *legutolsó szó* melyet érthetően mondott ki, ez volt: „*Isten veletek!*” – Ekkor Wesley az Urban boldogan elaludt *1791. március 2-án*, mialatt barátai az ágya körül térdre borulva imádkoztak.

6. Dr. Clarke Ádám emlék-felírása Wesleyről. Dr. Clarke Wesley egyik legbensőbb barátja volt: Wesley könyvtárának felosztására hét férfit bízott meg. E férfiú egyike szintén Dr. Clarke volt.

Dolgozó szobájában Manchesterben az egyik ablaktáblára Dr. Clarke a következőket írta fel gyémánttal: „A jó embereknek, sír felírás számára, nincsen márványra szükségük. – Én ezt üvegre bízhatom.”

Wesley János, A. M. emlékére:

Aki a Lincoln-Collegium tagja, Oxfordban,
Aki fáradhatatlan buzgalommal és kitartással
E királyságokat beutazta,
Jézust prédikálván
Félszázadnál hosszabb időn át.
Összehasonlíthatatlan irataival és munkájával
Felújított és elterjesztett
Bibliai kereszténységet.
Ahová csak eljutott.

Miután munkáját elvégezte,
A hitet megtartván, prédikálván és megvédvén,
Bevégezte pályafutását a halandók között

1791. március 2-án

88. életévében.

Maradandó, gyermeki tisztelet egy gyenge jelöl
Szolgáljon e felírás

Alázattal, a fentnevezett emlékére:

Az ő szerető fiától az evangéliumban

Clarke Ádám

(*Forrás: Békeharang. Meghagytuk az eredeti írásmódot és helyesírást. – A szerk.*)

AJÁNLÓ

FILM

Benjamin Button különös élete (The Curious Case of Benjamin Button)

Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 166 perc, 2008

Rendező: David Fincher

Író: F. Scott Fitzgerald

Szereplők: Brad Pitt (Benjamin Button), Cate Blanchett (Daisy), Taraji P. Henson (Queenie), Julia Ormond (Caroline)

Benjamin Button különös rendellenességgel születik agastyánként látja meg a napvilágot. Apja elkeseredésében egy időszonthon lépcsőjén hagyja a fiút. A majd' nyolcvanéves újszülött alig lát, alig hall, és úgy tűnik, épp olyan, mint új otthonának lakói: csak kevés választja el a haláltól. Ám számára visszafelé halad az idő. Míg mások megöregednek, ő egyre fiatalabb lesz. De ez csak a látszat: Benjamin Button épp ugyanoda tart, ahová mindannyian. „Dühönghet az ember, hogy így kibabráltak vele. Lehet szentségelni, átkozni a sorsot, de mikor itt a vég, ideje megbékélni.”

KÖNYV

Márai Sándor: Ég és Föld

„Látod, így jön majd az öregség, udvariasan. (...) Nem dráma az öregség, ne félj. Egy napon hírt kapsz, ennyi az egész. Fel nézel a munkából és az életből, szórakoztattan, s aztán készségesen mondd: Igen, igen. Meg kell öregedni. Egy pillanat még, valamit akartam... Mit is? Igen, élni. Tudom, most már késő. Mehetünk.”

KKS

ÉLET ÉS IRODALOM

Petri György:

A séta

Lassú sétánk kifelé az életből,
ahogy halad, torlódik az alkalmi társaság,
ahogy elmaradozunk, összébbverődünk,
előresietünk és félreállunk
- érdeemes figyelmünkre. Épp mivel
a tapasztalás csak ránk tartozik,
tanulságmentes és kimondhatatlan,
önnön teljesültébe vesző:
fullánk és cukor.

„Az édes szúrás diszpozíciója.”

Mondotta volna az ifjúkor, rég,
logikai örömök idejében.

Már a vénülés kedvét nem leli ilyesmiben.

Csak ami elemzetlenül is valami

- egy jó mondat, egy hibátlan kavics -,
az számít. Persze, mi az, hogy „jó” persze,
mi az, hogy „hibátlan”? Felvethető, hogyne.

Csak éppenséggel nem vetem fel.

Az utánunk jövő
tuszkol is, marasztal is, ahogy terel.
De azért megőrizhető némi méltóság.
Írány és tempó
szabadságának több mint látszata.

Lassítás, szaporázás, elkalandozás joga
gyakorolható (még ha mint jogot
nem opportunus is emlegetni).
Sétánk, mindenesetre, sétaszerű.

Nem lehet mondani, hogy ... Szóval, ezt hagyjuk.

Namármost a legvége, a pont,
ahol az eső víz lesz vízesessé,
a gömbölyű átbukás pillanata ---
Csak a gránitkáva abszolút síkossága
megfogható. Jól mondom: csak az - amennyire.

Térjünk vissza az útra.

Ha szórakozottságunk szóra bírja
a szóra érdemest - nem az út hibája.
Mondjuk: Az út érdekes. Az út szép.
(Valóban az.) Járjunk és lélegezzünk.

RÍMELŐ

Várnai Zseni:

Úgy tégy, mintha örökig élnél

Úgy tégy, mintha örökig élnél,
Úgy folytasd minden dolgodat,
Mintha már semmitől se félnél,
Az elmúlás se riogat...
Mert nem lehet fölélni ésszel,
Hogy jön a Perc!
S mindent bevégezel...
Meggzúnsz létezni,
Nem leszel!
Mintha sohase lettél volna...
S ez lenne minden élők sorsa?!

Ne gondolj erre,
Nem szabad!
Csak folytasd minden dolgodat.
Úgy tégy, mintha örökig élnél!
Hinned is kell, hogy így igaz.
Megérik majd munkád gyümölcse,
Kertedből kipusztul a gaz...
Teremtő zápor hull a földre,
Jogod van fényre
És öröme....

